

VÝBER č. 1 / 1987

na tému : ekumenizmus.

O b s a h :

Zdrav' bud', Kriste najnovejší	1
Ekumenizmus za Jána XXIII. a Pavla VI. v r. 1960-76	2
Dekrét III. vatikánskeho koncilu o ekumenizme....	9, 11
Dr. Herbert Madinger:	
Panna Mária a ekumenizmus	10
Rajmund Ondruš, S.J.:	
Za dialóg katolíkov s kresťanmi iných vyznani...	12
Svätý Cyprián:	
O jednote katolíckej cirkvi	13, 17
Paul Leonard, S.J.:	
Ponôcky ku kresťanskej jednote	14
Obetevala svoj život za ekumenizmus	
Mária Gabriela Sagheddu, trapistka	16
Janez Jenko:	
Matka kresťanskej jednoty s bratmi protestantmi	18
Dr. Štefan Vragaš:	
Katolícka úcta Panny Márie a postoj evanjelikov...	20
Viliam Lacko, S.J.:	
Týžden modlitieb za jednotu	23
Rudolf Blatnický z Ríma informuje o	
historickej návšteve Jána Pavla II. v rímskej synagoge	24
Viliam Lacko, S.J.:	
Pamatujme v modlitbách za jednotu so židovským národom	25
Vyznanie jedného katolíckeho Žida /brat Amos/	26
Ján Pavol II. o jednote kresťanov	1, 31, 37
MUDr. Pavol Strauss:	
Prečo som sa stal katolíkom?	32
Janez Jenko:	
Mária a mohamedáni	38
M dlia sa a trpela za zjednotenie kresťanov	
/Sestra Mária Gerarda Foltánová/	40
Milan Jurčo:	
Kresťan	41

Zdrav' buď, Kriste najmocnejší.

Zdrav' buď, Kriste najmocnejší,
zdravas', sladkosť nebeská,
zdrav' buď, Ježiš náš najsladší,
zdravas' radosť anjelská!
K tebe hľadia Cherubíni,
s tebou sa vždy radujú,
tebe všetci Serafíni
hlboko sa klaňajú.

Tu prebývaš na oltári,
Baránok ty nebeský,
príjmi vďačne naše dary,
žehnaj národ slovenský.
Nech nás ruka tvoja vodí,
chráň nám mravy, chlieb a reč,
daj, nech vlasti neuškodí
ani bieda ani meč.

Nám synom a dcérám rodným
udel' ducha svornosti
a uštědri ľuďom hodným
dni pokoja, hojnosti.
Prosíme ťa, by zavládla
medzi nami jednota,
aby Cirkva objať mohla
všetkých členov národa.

JKS, pieseň č. 299.

- o -

Ján Pavol II. "O jednote kresťanov"

Keď vynakladáme úsilie v práci za jednotu, plníme vôle nášho Pána; táto modlitba s Kristom a v ňom je hlavným prameňom tejto jednoty. Pretože modlitba za jednotu a podľa možnosti naša spoločná modlitba za jednotu je podstatným prvkom nášho ekumenického úsilia, usilujme sa teda byť verní tejto modlitbe! ...

/V Belize, 9. marca 1983/
/Pokračovanie na str. 31/

- o -

Ekumenizmus za Jána XXIII. a Pavla VI. v rokoch 1960 - 1976.

Prežívame spolu radosť svojej viery a nádeje. Nadovšetko by sme mali prežívať požehnanú radosť svojej vzájomnej lásky. No práve láска nám robila a robí najviac starosti. So smútkom v duši si uvedomujeme, že po dlhé veky bolo kresťanstvo rozdelené a my sme žili ako rozvadení bratia jednej rodiny, Božej rodiny. Žili sme rozdelení a bez lásky, a to na strašnú škodu Božej veci. Sami sme sa tým oslabovali a ochudobňovali o to najcennejšie. Svet nás mal poznať ako Kristových učeníkov podľa toho, že sa navzájom milujeme. Namilovali sme sa a boli sme na pohoršenie. A na aké pohoršenie sme boli, až sa nám zatajuje dych, keď na to pomyslíme. Pozrime sa na jeden prípad tohto pohoršenia :

Istý japonský vzdelanec vrhol do tváre misionárov všetkých cirkví a väčkých kresťanských denominácií, pôsobiacich v Japonsku, tieto rozhorčené otázky: Čo prinášate mojej krajine svojim kresťanstvom? Prinášate nám mnogo nenávisti, ktorá vás zožiera na Západe už niekolko storočí. Prinášate nám rozpolenosť, vzájomné obviňovania a vzájomný boj. Chcete rozdeliť môj jednotný národ, ako ste rozdelili svoje národy na Západe? Všetci držíte v rukách tú istú Bibliu, každý ju ale číta ináč a každý z vás obviňuje druhého, že číta zle. Hlásate lásku, ale šírite nenávist. Šírite vzájomné obviňovania a vzájomný boj. Hovoríte o láske, ale navzájom sa kryziete. Čo teda prinášate?

Takto obviňoval pred rokmi jeden japonský vzdelanec kresťanov. Čo môžeme na to povedať my, ktorí sme uverili v Ježiša Krista, nášho Pána? Či sme sa naozaj preto stali kresťanmi, aby sme bojovali jedni proti druhým? Aby sme sa vyvyšovali jedni nad druhých? Či sme boli pokrstení preto, aby sme rozštvrtili svoje národy na evanjelikov, katolíkov, pravoslávnych, baptistov a ďalších? Alebo by sme mali byť na základe krstu jedno v Kristovi? My všetci, ktorí sme uverili v Ježiša Ukrižovaného, mali by sme na kolenach meditovať nad týmto: Ježišu, či si nás preto prijal za svojich priateľov a bratov, či si preto za nás zomrel, či si nás preto krstom prijal za svojich, aby sme sa navzájom obviňovali, proti sebe bojovali a stali sa nešťastím pre svoje národy a pre svet? Alebo si nás prijal za svojich preto, aby sme boli v Tebe jedno, aby sme sa navzájom milovali ako bratia, Tvoji bratia a ako synovia jedného Otca? Čo sme to urobili s Tvojim evanjeliom v posledných storočiach? Ako sme dokázali obhájiť Tvoju Cirkev, jednu, svätú, všeobecnú, apoštolskú Cirkev, vystavanú na skale - Petrovi? Čo sme to len urobili s jednotou Tvojho diela?

Ježišu, tvoja reč pri poslednej večeri bola taká svätá a taká jasná. Robil si akoby testament a povedal si apoštolom a cez nich všetkým generáciám veriacich, teda aj nám :

"Otče, už prišla hodina, osláv svojho Syna, aby Syn oslávil Teba. Lebo si mu dal moc nad ľudským pokolením, aby dal večný život všetkým, ktorých si mu zveril. Ja som Ťa oslávil na zemi tým, že som vykonal dielo, ktoré si mi zveril... Zjavil som Tvoje meno ľuďom, ktorých si mi zveril. Teraz spoznali, že všetko čo si mi dal, je od Teba... A uverili, že si ma Ty poslal... Ja prosím za nich. Oni sú ešte vo svete a ja odchádzam k Tebe. Otče svätý, tých, čo si mi dal, zachovaj vo svojom mene, aby boli jedno ako my. Prosím však nie len za nich, ale aj za tých, ktorí skrže ich slovo uveria vo mňa, aby všetci jedno boli, ako Ty Otče si vo mne a ja som v Tebe, aby aj oni v nás boli jedno, aby svet uveril, že si na poslal Ty" /Ján 17, 1-22/.

Takáto bola posledná vôle Ježišova pred ukrižovaním. Komu z kresťanov, komu z pokrstených môže byť ľahostajné tote sväté želanie Ježišovo? Komu z nás veriacich môže byť ľahostajné, že Ježiš nám zanechal testament, aby sme boli jedno v ňom? Kto si môže povedať, že je Kristov, a pritom pohrdnúť týmto posledným a sväтыm Ježišovým želaním jednoty všetkých, čo v Nekto uveria? Jednota kresťanov v láske má byť najvyšším zákonom našej viery. My veriaci nám e b y t j e d n o , a b y s v e t u v e r i l . Ako má svet uveriť, ak my veriaci kresťania nebudem jedno v láske Božej, v láske Kristovej?

Nik z nás nemôže uhnúť pred touto požiadavkou jednoty kresťanov v láske. Najná dnes, keď toľkí ľudia prestali veriť v Boha, my kresťania n u s í n e byť jedno v láske, a b y s v e t u v e r i l , aby svet z n o v a u v e r i l . K tomu nás zavazuje samotné Božie slovo, slovo našho Pána Ježiša Krista: a b y v š e t c i j e d n o b o l i .

Aké ľťastie pre svet, že si toto všetko začali dnes živo uvedomiavať kresťania všetkých cirkví a všetkých kresťansky spoločenstiev! V 20. storočí, hlavne v jej druhej polovici, v kresťanoch prepukla živá túžba po jednote. Kresťania celého sveta si začali uvedomiavať, že otázka jednoty kresťanstva je n a l i e h a v é a s v á t é B o ž i e p r i a n i e a že je to absolútne prianie Kristovo. Začali znova meditovať nad Ježišovými slovami o jednote a začali chápať, že j e d n o t a k r e s t a n o v v l á s k e j e d n e s z á k l a d n á p o ž i a d a v k a č i a s . Nielen z nejakých taktických príčin, aby sme boli azda silnejší. Jednota kresťanov sa nám dnes javí predovšetkým ako otázka ž i v e j v i e r y , ako otázka v e r n o s t i Ježišovi Kristovi. Nemôžeme vyznávať Krista a pritom byť ľahostajnými k jednote. Ježiš je nám najhlbšou pohnútkou jednoty kresťanov. Ježiš sám prebúdza v nás cez Ducha Svätého túžbu po jednote a pobáda nás, aby sme sa za túto jednotu n o d l i l i , aby sme z a n u p r a - c o v a l i , aby sme ju š i r i l i a u s k u t o c n o v a l i . Jednota kresťanov je vec Božia. Len takto vieme pochopiť, že na všetkých stranach kresťanstva začalo sa za túto jednotu pracovať. Zrodilo sa e k u m e n i c k é h n u t i e . Zamyslime sa hlbšie nad týmto svätým hnutím.

V katolíckej Cirkvi od roku 1930 pamätajú na túto jednotu kresťanov najmä tzv. s v e t o v o u o k t á v o u m o d l i t i e b za jednotu kresťanov, ktorá sa koná každoročne v januári okolo sviatku Obrútenia svätého Pavla. V evanjelických cirkvách najúprinnejší veriaci tak isto pamätajú na jednotu kresťanov modlitbami.

Včillý a nový podnet snahám o jednotu dal Druhý vatikánsky koncil. Pápež Ján XXIII. považoval zjednotenie kresťanov za vec svojho srdca a za vec celej katolíckej Cirkvi. Tento pápež očakával pre zjednotenie kresťanov mnoho od II. vatikánskeho koncilia, ktorý on sám zvolal na rok 1962 a ktorý potom trval i po jeho smrti - za pápeža Pavla VI. - štyri roky do roku 1965.

II. vatikánsky koncil bol azda jeden z najslávnejších koncilov v celých dejinách kresťanstva. Svet nevidel ešte nikdy pohromadne toľko kresťanských biskupov, nástupcov apoštolov, ako v deň otvorenia tohto koncilia 11. októbra 1962: námostí svätého Petra v Ríme kráčalo 2 894 biskupov. Boli tu zastúpené všetky národy, všetky svetadiely, všetky rasy a kresťania všetkých obradov. Zúčastnili sa na nom úradne vyslaní pozorovatelia a významní činitelia, ako i korespondenti cez rozhlas, televíziu a cez umelú čružicu Telstar mal na tento koncile účasť celý svet.

Pápež Ján XXIII. v snahe napomôcť zjednoteniu všetkých kresťanov zriadil už 5. júna 1960 Sekretariát pre zjednotenie kresťanov. Vedením tohto Sekretariátu poveril známeho jezuitu, kardinála Augusta Beu. Už v prípravných prácach koncilu sa pamalo na ekumenizmus a z rozličných strán prichádzali návrhy o vzťahoch katolíckej Cirkvi k pravoslávnym, anglikánon, protestantom a ostatným kresťanom. 1. decembra 1962 konciloví Otcovia odhlasovali, aby Sekretariát pre zjednotenie kresťanov vypracoval osobitný dokument o ekumenizme. Tento dokument neskôr schválili, pápež Pavel VI. ho potvrdil a daj uvečniť.

V tomto dekrete "O ekumenizme" sa hovorí:

"Obnoviť jednotu medzi všetkými kresťanmi je jedným z hlavných cieľov sväteho Druhého vatikánskeho koncilu. Kristus Pán totiž založil jednu jedinú Cirkву... Roztrieštenosť kresťanov pôsobí dojmom, ako by sám Kristus bol rozdelený, protiví sa vôlei Kristovej, svetu je na pohoršenie a je na škodu presvätej veci hlásania evanjelia všetkému stvoreniu..." Ďalej sa v ňom píše :

"No Pán vekov, ktorý múdro a trpeživo uskutočňuje plán svojej milosti voči hriešnym, začal v posledných časoch v hojnejšej miere síriť medzi kresťanmi, navzájom rozdelenými, ducha skrúšenosťi a túžby po jednote. Táto milosť zapôsobila na veľmi mnohých ľudí všade na svete... Takmer všetci, hoci rozličným spôsobom, túžia po jednej a viditeľnej Cirkvi Božej, naozaj všeobecnej a poslanej do celého sveta, aby sa svet obrátil k evanjeliu a tak sa spasil na slávu Božiu".

Jedna z najhlbších myšlienok tohto dokumentu o ekumenizme je vyjadrená nasledovne: "Pravý ekumenizmus nejestvuje bez pravého obrátenia. Lebo túžba po jednote skrsá a dozrieva v obnovenej mysli, v sebazapieraní a z velkodušných prejavov lásky. Preto prosme Ducha Božieho o milosť úprimného sebazaprenia, poníženosti, úslužnosti a bratskej velkodušnosti voči iným".

Už dva roky po založení Sekretariátu pre jednotu kresťanov v Ríme jeho predseda kardinál Bea napísal, že udalosti prevýšili všetko, čo sa dalo dúfať a očakávať. Nekatolícki kresťania úprimne pozdravili zriadenie tejto trvalej inštitúcie. Už po dvoch mesiacoch úprimne privítala tento sekretariát Svetová rada cirkví v New Delhi. Potom nasledovala návšteva anglikánskeho arcibiskupa z Canterbury Dr. Fishera u pápeža Jána XXIII. Po nej nasledovali ďalšie historické návštevy predstaviteľov kresťanských spoločenstiev v Ríme: Dr. Lichtenberga, biskupa a predsedu episkopálnej cirkvi v USA; Dr. Jacksona, predsedu baptistov USA a ďalších.

Začali sa zakladať aj trvalé inštitúcie - canterburský arcibiskup ustanovil trvalého vyslanca pri Sekretariáte pre jednotu kresťanov v Ríme a Rada evanjelickej cirkvi v Nemecku ustanovila pre ten istý cieľ prof. Dr. E. Schlinka z Univerzity v Heidelbergu. Z katolíckej strany sa zas zúčastnilo päť oficiálnych pozorovateľov na zasadanie Svetovej rady cirkví v New Delhi.

Ladí sa pohli, časy isolácie pominuli. Nekatolícki kresťania sa modlili za zdar koncilu v Ríme, a to nielen v Nemecku a Francúzsku, kde je ekumenické hnutie zvlášť živé, ale na výzvu Svetovej rady cirkví aj v ostatných krajinách. Dr. James Wagner, prezident evanjelicko-reformovanej cirkvi USA vyhlásil koncil v Ríme za veľkú kresťanskú udalosť a vyzval katolíkov i protestantov, aby sa za koncil modlili. Toto všetko bolo po stáročiach čosi úplne nové v dejinách kresťanstva. Duch Svätý začal vanúť, kadiaľ chcel...

Čo sa týka samotnej možnej účasti iných kresťanových církví na koncile v Ríme, po prvotných váhaniach prehlásili poprední biskupi anglikánskej církvi: "Ak by na koncil mali byť pozvaní naši pozorovatelia, určite by sme takéto pozvanie prijali". To isté prehlásil aj Svetový zväz luterských ústami Dr. Lilje, ktorý povedal: "Jednota Cirkvi je článok viery. Táto jednota je požiadavkou, ktorú nemožno zamietnúť".

V tomto duchu na Druhý vatikánsky koncil vyslali po predbežnom pozvaní svojich úradných pozorovateľov nasledovné kresťanské církvi:

1. Ruská pravoslávna cirkev,
2. pravoslávna cirkev Gruzínska,
3. Koptická cirkev Egypta,
4. pravoslávna cirkev Egypta,
5. sýrsko-pravoslávna cirkev,
6. sýrsko-ortodoxná cirkev Indie,
7. apoštolská arménska cirkev,
8. ruská ortodoxná cirkev zahraničí /Ženeva/,
9. starokatolícka cirkev,
10. sýrska malabarská cirkev Indie,
11. anglikánska cirkev /Anglicko, USA, Južná Afrika/,
12. Svetový luteránsky zväz /Dánsko, USA, Ženeva, Švédsko/,
13. Presbyteriánsky svetový zväz /Paríž, USA, Skotsko/,
14. Evanjelická cirkev Nemecka,
15. Svetová rada Metodistov,
16. Svetový komitét priateľov /Kvakerov/,
17. Svetová rada církví /Ženeva, India, Japonsko, Francúzsko, USA, Alexandria, Holandsko, Paríž, Taizé/.

Druhý vatikánsky koncil bol takto po niekoľkých storočiach prvým kresťanským podujatím, ktoré združilo všetky kresťanské církvi k bratskej modlitbe a spolupráci. Koncil utvoril bratskú atmosféru viery. Dr. Vischer - delegovaný pozorovateľ Svetovej rady církví - vyjadril v mene všetkých kresťanských hostov v Ríme "úprimnú vďačnosť za záujem a priateľstvo", s ktorým sa všetci stretli. Prior protestantského kláštora v Taizé vo Francúzsku vyhlásil / noviny Figaro z 3.1.1963/: "Ján XXIII. pozvaním nekatolíckych pozorovateľov na koncil prejavil svoju odvahu, lebo týmto činom uviedol medzi svojich a do dôverného kruhu katolíckej rodiny tých, čo nepatria do jeho Cirkvi. Túžime byť v Ríme prítomní v modlitbe a tým plniť naše hlavné poslenie, t.j. stať pred Bohom, aby sa uskutočnila jednota všetkých v jedinej Církvi. Boli sme zahrnutí prejavom priateľstva zo strany veľmi mnohých biskupov... Koncil zvolačil ekumenické hnutie. A tento fakt naplnil nekatolíckych kresťanov celého sveta veľkou nádejou a prebudil driemajúce ekumenické povedomie, uvoľnil nové sily... a to aj u protestantov".

Carihradský patriarcha Atenagoras na adresu II. vatikánskeho cirkevného snemu vo svojom posolstve z 1. januára 1963 povedal: "Považujeme tento ctihodný snem katolíckej Církvi za prejav Božej múdrosti. Dúfame, že v blízkej budúcnosti nastanú ďalej priaznivejšie okolnosti pre vzájomné porozumenie. Ponad všetky národy a jazyky naším cieľom je pokoj a jednota kresťanstva".

Podnety, ktoré dal II. vatikánsky snem ekumenickému hnutiu, pôsobili ďalej. Svoje poslanie splnil aj Sekretariát pre zjednotenie kresťanov. Po skončení koncila, ktorý sa schádzal počas rokov 1962 až 1965, nasledovalo podujatie za podujatím, návšteva za návštuvou a zblížovanie vo viere sa už nezastavilo.

Pápež Pavol VI. prijal návštevu anglikánskeho arcibiskupa z Canterbury Dr. Ramsaya. V Sixtínskej kaplnke si v bratskom objati vy-menili bozk nádeje. Na druhý deň navštívil zasa Pavol VI. arcibiskupa. Za miesto, kde arcibiskup z Canterbury mal prijať návštevu Pavla VI., zvolili baziliku svätého Pavla za hradbami. Táto veľká bazilika bola totiž pod ochranou anglických kráľov až do čias Henricha VIII., ktorý zrušil jednotu s Rímom. Bazilika sa stala znova symbolom jednoty.

Okrem návštev dal koncil do pohybu aj mnohé teologické stretnutia zástupcov cirkví, ktorí po mnohé roky skúmajú sporné body učenia a usilujú sa hľadať cesty k jednote kresťanskej náuky v duchu evanjelia.

V dekréte II. vatikánskeho koncila o ekumenizme sa hovorí, že "pravý ekumenizmus nejestvuje bez vnútorného obrátenia". Preto ekumenizmus nie je v prvom rade vecou oficiálnych návštev alebo publikovaním vedeckých prác, lež je vecou Božou, dielom Ducha Svatého. Zjednotenie kresťanov je vec modlitby. Ducha ľadu vo viere treba rozvíjať v pokore, vo vedomí našej slabosti, ktorou sme rozdrobenie zavinili a ktorú treba prekonat. V tomto duchu pápež Pavol VI. už za čias koncila odprosil všetkých bratov ostatných kresťanských cirkví za všetku slabosť a za všetky previnenia katolíckej Cirkvi v dejinách. Urobil to v hlbokom presvedčení, že len takýto pokorný postoj nám otvorí brány jednoty v láske.

Príklad pokory, ktorým pápež Pavol VI. odprosil za všetky previnenia katolíckej Cirkvi v dejinách, nezostal bez ozveny u ostatných cirkví. Tak na zhromaždení Svetového luteránskeho zvazu v Evianne vo Francúzsku roku 1970 v oficiálnom prehlásení zhromaždených delegátov sa hovorí o polenikach, ktoré vznikli za reformácie: "Uprinme ľutujeme, že za týchto poleník boli naši katolícki bratia urazení a znechutení. Máme v živej pamäti prehlásenie, ktoré urobil pápež Pavol VI. pri otváraní druhého zasadania II. vatikánskeho snemu, ktorým prosil o odpustenie za všetky urážky, ktoré spôsobila rímska cirkev iným. V modlitbe Pánovej prosíme o odpustenie všetkých kresťanov aj my. Chceme byť úprimní jedni k druhým a chceme sa s nimi stretnúť v láske". Tieto prehlásenia úradných predstaviteľov cirkví sú ovocím pôsobenia Ducha Svatého a otvárajú cestu k úprimnej jednote v láske.

Tento živý vplyv Ducha Svatého sa potom prejavoval stále častejšie a úprimnejšie. Prejavil sa najmä vo vzťahoch medzi katolíckou cirkvou a pravoslávnou cirkvou. Tak boli takmer po 900 rokoch zrušené z oboch strán exkomunikačné buly z roku 1054, ktorými bola akosi právne spečatená roztržka medzi východnou a západnou cirkvou. Buly boli zrušené na jednej strane pápežom Pavlom VI. a na druhej patriarchom Atenagorason v Carihrade. Potom došlo k historickým stretnutiam: pápež Pavol VI. sa stretol s patriarchom Atenagorason na posvätnej pôde Svätej zeme v Jeruzaleme na niestach, kde žil, hlásal evanjelium a kde zomrel nás Pán Ježiš Kristus. Potom nasledovali ďalšie bratské návštevy, medzi iným návšteva patriarchu Atenagorasa v Ríme. Keďže sa obejstranne uznávala platnosť vysluhovania všetkých sviatostí tak u katolíkov ako aj u pravoslávnych, pápež Pavol VI. vyhlásil, že katolíci môžu platne pristupovať k Eucharistii pri pravoslávnej svätej omši. To isté povolil zo strany ruskej pravoslávnej cirkvi patriarcha Alexej. Všetky tieto podujatia prehľbovali ducha lásky a tým aj ducha jednoty.

Po smrti patriarchu Atenagorasa, ktorý zomrel 7. júla 1972, bratské vzťahy medzi pravoslávnou a katolíckou cirkvou pokračovali za nového carihradského patriarchu Dimitria I. Tak na 10. výročie vzájomného zrušenia klatby prišla do Ríma pravoslávna delegácia s posolstvom patriarchu Dimitria I. Toto posolstvo patriarchu odozval pápežovi Pavlovi VI. v bazilike svätého Petra vedúci delegácie ekumenického patriarchátu metropolita Meliton. Priebeh tejto slávnosti vzbudil v celom kresťanskom svete minoriačny ohlas a nové nádeje. Patriarcha Dimitrios I. sa v posolstve predstavuje ako biskup, žijúci v tajomnom tele Kristovom na Východe a bedliaci vhodným spôsobom nad tamojšou svätoú cirkvou. Potom píše, že v Božom Slove "svätá cirkev carihradská objíma rímskeho biskupa a svätú cirkev rímsku v láske, ktorá sa dvíha k Bohu ako vôňa kadidla z Pentarchie jedinej, svätej katolíckej a apoštolskej cirkvi, ktorú rímsky biskup podľa svojho učenia s láskou a v cti spravuje. Carihradská cirkev ho objíma a vzdáva mu úctu, ktorá mu podľa určenia patrí. Ak sa takto vyjadrujeme - hovorí sa ďalej v posolstve - robíme tak po porade s našou svätoú synodou a v presvedčení, že naša presvätá, apoštolská, patriarchána a ekumenická stolica vyjadruje tak myšlienku prvotnej cirkvi. Adresujúc tiež slová Vašej Svätosti, presvatý brat, oznamujeme Vám, že my východní pravoslávni sú v hlbokej úcte k dávnej tradícii jedinej cirkvi a s celou jednoduchostou svojho srca pripravení podporiť kresťanskú jednotu v rámci zásad, ktorými sa jediná, svätá, katolícka a apoštolská cirkev vždy riadila".

V ďalšom patriarcha Dimitrios oznamil, že utvoril pre rokovaania s katolíckou cirkvou dva nové orgány: Zvláštnu teologickú komisiu a Zvláštnu synodálnu komisiu pre dialog s Rímom. Posolstvo sa končilo slovami: "Oznamujeme teda tiež radostné správy Vašej Svätosti ako prvemu v poradí i v hodnosti v celom Kristovom tele a bozkávame Vás svätým bozkom v bratskej láske a v hlbokej úcte".

Metropolita Meliton predniesol aj osobne krátky prejav, pri ktorom povedal, že je šťastný, že v tejto chvíli hovorí za východných kresťanov, ktorí chcú spoločne s kresťanským Západom svedčiť o jedinom Pánovi, o jedinej viere, jedinom krste a o jedinej Cirkvi.

Pápež Pavol VI. pripomenul pamiatku patriarchu Atenagorasa, ktorého si veľmi ctí a miloval a s ktorým sa pred rokom začal dialog lásky. "Viedol a osvetil nás Duch Svätý, takže sme jasne poznali, že zväzky medzi cirkvou katolíckou a cirkvou pravoslávnu sú veľmi hlboké a že chýba len nále, aby dosiahli plnosť, oprávňujúcu k spoločnému sláveniu Eucharistie, ktorá je hlavnou známkou a vyjadrením cirkevnej jednoty".

Pápež pritom vyzdvihol, že obidve cirkvi majú tie isté sviatosťi, to isté knazstvo, slávia tú istú Eucharistiu, majú riadnou postupnosťou prijaté biskupstvá, po stáročia mali spoločné koncily a žili životom sesterských cirkví. Po tomto úprimnom prejave pápeža Pavla VI. nasledovalo čosi, čo udivilo svet: pápež Pavol VI. pristúpil k metropolitovi Melitonovi, poklakol a bozkal mu nohy. Prekvapený metropolita chcel tento čin opakovat, ale Pavol VI. ho zadržal, podal mu ruku a objal ho bozkom pokoja. Toto bolo pre všetkých prítomných čosi minoriačne prekvapujúce a silné...

V tom istom čase, ako sa konala táto slávnosť v Ríme, slúžili ďakovné bohoslužby aj patriarcha Dimitrios I. v Carihrade za prítomnosti katolíckej delegácie, ktorú viedol kardinál Ursin, arcibiskup z Neapola. Keď sa patriarcha Dimitrios I. dozvedel o pápežovom čine, bol hlboko dojatý a povedal: "Je nerysliateľné, aby človek, či už kresťan alebo nie, a tým viac ekumenický patriarcha, neboli hlboko dojatý spontánnym činom Jeho Svätosti Pavla VI.",

ktorý vo vedomí, že náš predstaviteľ metropolita Meliton z Chalcedonu je zástupcom celého pravoslávia, pokľakol a pobelkal mu nohy. Vidíme v tomto veľkom geste, ktoré nemá v cirkevných dejinách ebdoby, pokračovanie tradície Otcov, biskupov nerozdelenej cirkvi, ktorých veľkosť spočívala v pokore. Týmto činom prerastol náš milovaný brat rímsky pápež Pavol VI. ostatných pápežov a osvedčil cirkvi a celému svetu, čo je a čo má byť kresťanský biskup a najmä prvý biskup kresťanstva - biskup rímsky, zmierujúca a jednotiacia sila Cirkvi a sveta".

Toto sa stalo roku 1976. Také hlboké korene zapustila oživená túžba po jednote viery v jedinej Kristovej Cirkvi a takéto ovocie začala prinášať oživená lásku, podporená modlitbami celého kresťanského sveta. Staré predsuďky sa začali odstranovať, ale už nie nekonečnými polemikami, lež v pokore a v láske.

Nasledovali aj iné ekumenické podujatia, i nové, významné zblížujúce návštevy. Tak roku 1973 navštívil pápež Pavol VI. patriarcha koptickej cirkvi z Egypta - Šehuda III. - s početou delegácie biskupov. Bolo to po dlhých storočiach prvé oficiálne stretnutie. To isté platí o návšteve patriarchu sýrsko-ortodoxnej cirkvi Ignáca Jakuba III., ďalej predstaviteľa arménskej cirkvi a iných v Ríme. Okrem týchto návštev jestvuje aj kontakt s ruskou pravoslávnou cirkvou a jej predstaviteľmi, vyjadrované návštevami v Ríme, Leningrade a na moskovskom patriarcháte.

Medzitým pôsobenie Ducha Božieho sa rozvíja aj v západnom kresťanstve, najmä vo vzťahoch protestantských cirkví k cirkvi katalickej. Živým strediskom ekumenizmu sa stal najmä protestantský kláštor v Taizé vo Francúzsku. Prior tohto kláštora, v ktorom žijú aj pravoslávni aj katolíci - brat Roger Schutz - je neúnavným šíritelom jednoty kresťanov. Z iných podujatí brata Roger spomieneme len jeho kázeň z mája 1975 v Poľsku. Brat Roger tu medzi iným mladej generácií povedal:

"Cirkv by sa mohla stať kvasom jednoty ľudu... Ale hľa, v samotnom vnútri Kristovho tela, v Cirkvi, sú konflikty. Keď voláme po jednote medzi kresťanmi, tak nie preto, aby sme zosilneli proti iným ľuďom. Voláme po jednote medzi kresťanmi preto, aby sme boli kvasom lásky a priateľstva medzi ľuďmi."

Nehľadáme jednotu z praktických alebo utilitárnych dôvodov, chceme len, aby cirkev bola opravdivá, katolícka, t.j. všeobecná a ekumenická, aby v dôsledku toho bola miestom, ktoré je otvorené pre všetkých ľudí, miestom, v ktorom by sa veriaci mohol stať bratom neveriaccho... Pred kresťanstvom stojí dnes dilema: alebo sa kresťenia uzavrá v izolácii svojho odvekého rozdelenia a svet sa bude rozvíjať bez nich, alebo sa stanú spoločenstvoi zmierenia a vtedy sa Kristovo telo stane nenahraditeľným kvasom jednoty pre všetkých ľudí a obroda viery sa stane možnou. V tomto zmysle vkladám všetkú vieri do ekumenického poslania pápeža Pavla VI., ktorý je preniknutý nádejou zmierenia. Už pred ním Ján XXIII. bol tak isto preniknutý starostou, aby sa Cirkev stala kvasom pokoja a zmierenia medzi ľuďmi. A ešte pred ním pápež Pius XII. v roku svojej smrti, 19. marca 1958, v predtuche, akú mávajú ľudia veľmi zreľeho veku, povedal: 'zakrátko nadíde jar Cirkvi...'"

Pred očami našej generácie sa vynorila otázka jednoty kresťanstva. Ak nebudem uháňať Ducha /l. Sol 5, 19/, ak sa budeme stále viac otvárať v pokore a láske, ak sa jednota kresťanov vo viere, láske a v nádeji bude stávať čoraz viac skutočne, potom sa môžeme stať ozajstným požehnaním sveta. Naša jednota v láske bude dôvodom "aby svet uveril" /Jn 17, 21/. Potom sa naše storočie popri všetkou utrpeniu a popri všetkých biedach stane možne najpožehnanejším storočím dejín.

Bratia a sestry, ostáva nám už len vo všetkej pokore položiť si otázku:

ČO MY, ČO TY, ČO JA ? Mali by sme zostať bokom od tohto veľkého Božieho podujatia jednoty a zjednocovania? Bolo by to možné? Aká by potom bola naša viera? Ako začneme dennie šíriť ekoľo seba tote zjednocovanie kresťanov v Duchu Svatom?

LÁSKOU, MODLITBOU A ČINMI ! Nech dobrotný Pán, ukrižovaný a vzkriesený Kristus, prehluje v nás tohto ducha jednoty v láske, aby sme všetci jedno boľi, aby svet uveril.

Tento príhovor zakončime sanctiným slovom Božím z listu svätého Pavla, ktorý napísal roku 63 z väzenia v Ríme veriacim v Efaze :

"Veľmi vás teda prosím, ja väzeň v Pánovi. Žite dôstojne podľa povolenia, ktorým vás Boh povolal! Ve veľkej pokore, v dobrotnosti a trpežlivosti; znášajte sa navzájom v láske a usilujte sa zachovať jednotu ducha vo zväzku pokoja" /4, 1-3/.

V tejto jednote Ducha zostávajme spojení navždy !

- o -

Dekrét II. vatikánskeho koncilu o ekumenizme
hovorí o nasledujúcich katolíckych zásadách ekumenizmu

1. Základom jednoty Cirkvi je Duch Svätý, ktorý uskutočňuje jednotu vo vyznávaní jednej viery, v spoločnom uctievaní Boha a v bratskej svornosti Božej rodiny.
2. V tejto jednej Božej Cirkvi vznikli roztržky, neskôršie nezhody a konečne oddelenie celých spoločenstiev. Vina bola na jednej i druhej strane. ...
3. Tých, ktorí prichádzajú na svet v týchto oddelených spoločenstvách a sú v nich vychovaní vo viere v Krista, nemožno obvinovať z hriechu rozkolu. Katolícka Cirkva ich vinie k sebe s úctou a láskou.
4. Ti, čo veria v Krista a boli riadne pokrstení, sú v istej, hoci nedokonalej vospolnosti s katolíckou Cirkvou.
5. Rozdiely vo vieroučnej a v disciplinárnej oblasti, ba aj v štruktúre sú vážnymi prekážkami k dosiahnutiu jednoty. Ekumenické hnutie sa ich usiluje odstrániť.
6. Keďže oddelení bratia sú krstom ospravedlnení skrze vieru a pri-vtelení ku Kristovi, majú právom čest nazývať sa kresťanmi a Cirkve ich uznáva za bratov v Pánovi.
7. Niektoré prvky, z ktorých sa buduje a živí sana Cirkva, môžu sa vyskytovať aj v oddelených spoločenstvách: písané Božie slovo, život v milosti, viera, nádej a láska a iné vnútorné dary Ducha Sv.
8. Ich posvätné úkony kresťanského náboženstva môžu vzbudiť skutočný život v milosti a tak môžu umožňovať prístup do spoločenstva. spásy.
9. Oddelené cirkvi a spoločenstvá, hoci majú nedostatky, v tajomstve spásy nie sú bez zmyslu a významu; Kristus ich používa ako nástroje spásy; ich účinnosť sa však odvodzuje z plnosti milosti a pravdy, zverenej katolíckej Cirkvi.
10. Dokonalá plnosť prostriedkov spásy sa dá dosiahnuť jedine pomocou katolíckej Cirkvi, ktorá je všeobecným nástrojom spásy.

/pokračovanie na str. 11/.

Dr. Herbert Madinger

Panna Mária a ekumenizmus.

"A keď ho ukrižovali, losom si rozdelili jeho šaty, aby sa splnilo slovo, čo predpovedal prorok: Rozdelili si moje rúcho a o mňu odev losovali. Potom si tam posadili a strážili ho. A nad hlavu mu umiestnili nápis o jeho vime: Toto je Ježiš, kráľ židovský".

/Matúš 27, 35-37./

Ako veľmi muselo zabolieť srdce Panny Márie, keď si vojaci rozdelili Ježišov odev. Zaiste ona vlastnými rukami zhotovila toto rúcho, pozostávajúce z jedného kusa a teraz vojaci oň losovali.

Celkom podobne cíti Panna Mária aj dnes, keď vidí, že kresťanstvo je roztrhnutí na viac dielov. Je mnoho stoviek kresťanských cirkví a cirkvičiek. Len v Afrike pôsobí viac ako tisíc rozličných kresťanských skupín. Pane Bože, zmiluj sa!

Ako vlastne došlo k takému rozdeleniu? Ani jedno rozdelenie nevzniklo bez hriechu. Vždy viac a viac sa vznáhali hnev a násilnosti, nevedomosť a sebeckosť, až sa niektorí sklátili vo viere. Tak to začalo. Niekoľko aj tvrdohlavosť bola príčinou, keď niektorí nechceli kráčať spoločnou cestou s ostatnými, ale si vymysleli svoju cestu. A roztržka sa zväčšila.

Ježiš Kristus nám však zanechal neoceniteľný poklad: svoj život a svojho ducha pravdy. Ale mnohí tieto pravdy neprijali a neuznali. Nedali sa viesť pravdou Kristovou, ale ju znetvorili a hlásali učenie, ktoré odporuje Božiemu zjaveniu. My katolíci máme pravú vieru, ale bohužiaľ, nie vždy podľa nej aj žijeme.

Čo je potrebné na to, aby sa Kristova pravda prežívala v celom kresťanstve?

Pán Ježiš nám povedal: "Kto činí podľa pravdy, prichádza k svetu". A podľa tohto v neho uverí len ten, kto činí to, čo Ježiš povedal. Nestačí povedať "Pane, Pane!", ale treba nosiť v sebe úplnú pravdu a konáť to, čo sa zhoduje s Božou vôľou. Jednota kresťanov býva často narušená aj preto, lebo niektorí nemajú pravú zbožnosť. O takýchto Ježiš povedal: "Tento ľud ma ctí len perami, ale jeho srdce je ďaleko odo mna!"

Ako sa teda dosiahne jednota kresťanov, ten ekumenizmus, ktorý sa šíri po celom svete?

Pravda pozostáva zo slov a ducha, z poznania a uskutočňovania. Duch pravdy priviedie všetky nespravodlivosti k uznaniu vlastnej chyby, vzbudí lútosť nad spoznanými chybami a našu dušu priviedie pred Boží súd. Duch pravdy odhalí, čo je v nás skryté a utajené. A tak úplná jednota nastane iba vtedy, keď sa všetci kresťania dajú viest' duchom pravdy, ktorý ukazuje jedinú a pravú cestu k Bohu.

Veľmi škodlivú službu jednote preukazujú tí, čo hroziacim prstom ukazujú na iných kresťanov a obviňujú ich, že ináč znýšľajú, že majú iné zvyky a tradície. Priateľu, neodsudzuj nikoho, čo patrí k inej cirkvi, inému náboženstvu, že zmýšľa tak, ako zmýšľa jeho cirkev. Nie si schopný napraviť minulé hriechy, pre ktoré nastal rozkol v Cirkvi. To môže len Boh. On nás všetkých bude súdiť.

V roku 1517 sa mnohí oddelili od katolíckej Cirkvi. Príčin bolo viac. Najlepšie to posúdi sám Vykupiteľ, teda nie my. Martin Luther sa opieral len o sväté Písma, ústne podanie neuznával. Spochiatku sa pridržal úcty k Matke Božej, že je nepoškvrnená a že za nás oroduje. Odporúčal ju aj vzývať o pomoc. Aj Zwingli na začiatku uznával Pannu Máriu za Matku Božiu, ale zavrhol jej uctievanie,

Pôdobné stanovisko zaujímajú ~~mnohí luteránsku učitelia~~, lebo si myslia, že uctievať Pannu Máriu znamená klaňať sa jej. My, katolíci, sa klaniaeme len Bohu a svätých si len uctievame pre ich ľútinske spojenie s Kristom. Pannu Máriu vzývame, ale sa jej neklaňame.

Zaprisahaným nepriateľom Panny Márie bol Kalvin, ktorý úctu knej zavrhol pre "zbožňovanie". Aj dnes je dosť takých, ktorí si myslia, že katolíci Pannu Máriu zbožňujú. Ale kto je "žalobcom našich bratov?" Nežaluje na nich Ježiš Kristus, ale satan.

Čo nám teda robí, keď vidíme, že naša úcta Panny Márie sa stala pre mnohé kresťanské vyznania jablkom sváru?

Nehanbime sa za svoju vieru! Vyznajme svoju vieru. Potom sa k nám prizná aj Ježiš pred svojím Otcom. Pri stretnutí s kresťanskými bratmi iných vyznaní rešpektujme všetko, čo priniesli tradície. Mnohé z toho je ako zlato, ktoré sa stratilo. Sú znakom tej prieplasti, ktorú môže preklenúť len presvätý a nepoškvrnený Ježiš. Preto sa usiluj žiť podľa katolíckej viery a vyznávať úctu Panne Márii. Nesnieš poukazovať na to, čo nás od iných oddeluje, ale ani to nezakrývať, ako by to bol ukradnutý poklad. Pán Ježiš povedal: "Podľa ovocia ich poznáte". Podľa tvojich dobrých skutkov ostatní spoznajú, že si prišiel k Ježišovi skrze Máriu. Ak je tomu tak, prečo by si sa mal hanbiť a svoju vieru ukryvať pred svetom? Príde čas, keď bude len jeden Pastier a len jedno stádo. Vtedy sa splní prosba Pána Ježiša k Otcovi: "Aby všetci boli jedno, ako Ty, Otče, si vo mne a ja som v Tebe; aby aj oni v nás boli jedno, aby svet uveril, že si na Ty poslal" /Jn 17, 21/.

Pane, daj nám k tomu silu z neba! Božia Matka, zaved na k Ježišovi! Daj, aby som sa mu stal podobný. Potom ľudia spoznajú, že ty nechceš nič pre seba, ale že ma len chceš priviesť k Ježišovi.

Matka Božia, učiň na podobný tvojmu Synovi. Amen.

Z knihy "Máriino tajomstvo" /rukopis pre vlastnú potrebu/, kap.18.

- o -

Pokračovanie zo str. 9 o zásadách ekumenizmu:

11. Keďže sa dnes všade na svete vyvíjajú úsilia dosiahnuť modlitbou, slovom i skutkom plnú jednotu, pre katolíkov sú to "znamenia časov", preto sa majú hrdivo zapojiť do ekumenickej činnosti.

12. K tejto činnosti patrí: úsilie o odstránenie slov, náhladov a skutkov, ktoré nezodpovedajú položeniu oddelených bratov; dialóg medzi odberníkmi; užšia činnosť za spoločné dobro; spoločná modlitba; uvažovanie o tom, čo treba podniknúť, aby katolíci svojím životom vydávali vernejšie svedectvo Kristovi.

13. Ak katolíci nežijú podľa viery, hamujú rast Božieho kráľovstva a spôsobujú, že tvár Cirkvi sa javí oddeleným bratom i svetu menej žiarivou.

Dekrét o ekumenizme zdôrazňuje, že pravý ekumenizmus nejestvuje bez vnútorného obrátenia; lebo túžba po jednote skrsá a dozrieva v obnovenej myсли, v sebazapieraní a vďaka veľkodusným prejavom lásky. Veriaci tým lepšie napomáhajú a uskutočňujú jednotu kresťanov, čím bezúhonnejšie sa usilujú žiť podľa evanjelia.

Posol BSJ, č. 1/1984

- o -

"Od samého začiatku môjho pontifikátu ekumenizmus je mojou hlavnou starostou" Ján Pavol II.

Rajmund Ondruš, S.J.

Za celos katolíkov s kresťanmi iných vyznanií,
s inými náboženstvami a s neveriacimi.

Čo je väčšie: pravda alebo láska?

Najlepšie by bolo, keby sa takáto otázka nemusela nikdy kláňať. Lebo tak pravda ako aj láska patria medzi základné hodnoty, pre ktoré by malo byť dosť miesta v ľudskej spoločnosti a osobitne v kresťanstve.

Žiaľ, sú však prípady - a nie zriedkavé - keď ľudia stavajú tieto dve vzácne veličiny proti seba: alebo pravda alebo láska. V takom prípade kresťanom-katolíkom ostáva jediná voľba, a to je - láska. Láska, ktorá rešpektuje a uznáva pravdu, ale ju nepresadzuje za každú cenu.

Táto zásada platí už v dobrých medziľudských vzťahoch, počnúc od manželstva a rodiny. Prirodzene, väčší dosah a prenikavejšie dôsledky má v spolužití väčších spoločenských skupín. A sem patria i skupiny ľudí s rozličným náboženským vyznaním.

My, katolíci, máme dosť dôvodov, aby sme si cenili svoju vieru a držali sa jej ako pravdy, ktorú nám sprístupňuje najväčnejšie tajomstvá spásy a vedie nás k večnému životu. No toto presvedčenie nám nemá prekážať v tom, aby sme si cili a milovali ľudí, ktorí myslia a veria inakšie ako my. Nikdy by sa už nemala opakovať minulosť, v ktorej vytieklo veľa krvi pre náboženskú neznášanlivosť a vypestovala sa nenávist, ktorá sa teraz iba veľmi ťažko prekonáva.

Úcta a láska k inakšie veriacim, prípadne k neveriacim, je teraz ešte potrebnejšia ako v minulosti. Lebo v minulosti sa obyčajne zoskupovali ľudia na toho istého náboženského presvedčenia na súvislých územiah, takže nebezpečenstvo konfesionálneho nepriateľstva sa obmedzovalo viacmenej na hraničné oblasti. Trocha zložitejšia situácia bola v misiách, kde medzi sebou súperili predstaviteľia viacerých vyznanií. V dnešnom svete je veľký pohyb myšlienok a ľudí, ktorí sa spolu stretajú, spolu pracujú a neraz i veľmi úzko spolu žijú z najrozličnejších kresťanských i nekresťanských vyznanií, nevylučujúc ani ateistov. A voči všetkým týmto nás zavazuje najväčšie evanjeliové prikázanie kresťanskej lásky. Všetkých máme poklaňať za dietky nášho spoločného nebeského Otca, a teda za svojich bratov a sestry, a podľa toho sa k nim máme aj správať.

Po Druhom vatikánskom koncile nás Cirkev často povzbudzuje, aby sme o iných nielen dobre zmýšľali, ale aby sme sa usilovali aj viesť dialóg, to znamená vecný a ohľaduplný rozhovor s tými, čo rozmyšľajú a veria inakšie ako my. Tento postoj sa má zvlášť prejaviať v misionárskej činnosti. Kým prv bolo ohlasovanie evanjelia niekedy privel'mi zatažené tvrdou bojovnosťou, teraz sa má uskutočňovať viac v ovzduší vzájomného porozumenia a úcty. Tak sa ľahšie odstránia často umele vykonštruované predsudky a na druhej strane lepšie vynikne sama pravda, ktorú potom vážni záujemci môžu spojnejšie a zodpovednejšie prijať.

Náš dialóg s inovercami sa nemá uskutočňovať iba slovami, ale aj spoluprácou pri riešení súčasných problémov a pri budovaní lepšieho sveta. To predpokladá, že sa tento dialog nezakladá iba na vonkajšej zdvorilosti, ale na povedomí hľbokej spolupatričnosti, keď si uvedomíme, že Boh je Otcom nás všetkých, že Ježiš Kristus za nás všetkých trpel a zomrel, a že všetci sme pred Bohom zodpovední za osudy nášho sveta.

Prirodzene, toto povedomie nemôže zostať bez vplyvu aj na nás osobný život. Okrem odloženia predauškov, ktoré v minulosti stážovali ľudské a kresťanské spoľuženie, povedomie spolupatričnosti a spoluodpovednosti nás privádza k väčšej osobnej skromnosti a k prísnejšiemu účtovaniu sa svojím sebecvtom, ktoré sme neraz zakryvali lacným poukazom na nedostatky iných.

A napokon úcta k našim inakšie veriacim bratom a sestrám nás povzbudí aj k úprimnej modlitbe za uskutočnenie tej jednoty v pravde a láske, ktorú si želal nás Spasiteľ a Pán, Ježiš Kristus.

Posol BSJ, č. 1/1983, roč. X. Náboženský mesačník slovenských katalíkov, orgán Apoštolátu modlitby a zasvätenia rodín Božskému Srdcu. S povolením cirkevnej vrchnosti vydávajú slovenskí jezuiti v Kanade.

- o -

Svätý Cyprián /210? - 258/

O jednote katolíckej cirkvi.

1. Keď nám Pán pripomína, že sme soľou zeme a pobáda nás k jednoduchosti v bezúhonnosti a opatrnosti v jednoduchosti, chce tým povedať, že je potrebné, drahí bratia, dopredu predvídať a potom okamžite a bdeľo rozpoznať nástrahy lstivého odporcu a prirodzene sa im vyhnúť, aby sme snáď my, ktorí sme sa zaodeli Kristovou podobou, Otcovou Múdroštvou, nakoniec sa neukázali ako pošetili v tom, čo sa týka našho spasenia. Nie je to totiž iba prenasledovanie so všetkymi ostatnými spôsobmi otvoreného boja proti kresťanskej vere, ktorého sa musíme báť, napokolko obrana je omnoho ľahšia, keď i nebezpečenstvo je viditeľnejsie a tiež duch sa lepšie pripraví na boj, pokial' sa nepriateľ postaví na odpor otvorene. Omnoho viac musíme dávať pozor, keď sa k nám ticho a mierumilovne, skoro po ukrytých chodníčkoch priplazi ako had, ktorého meno tiež nosí. Práve touto taktikou, lstivou, temnou a zálužnou, sa snaží vždy človeka oklamat. Taktikou, ktorou od samotného stvorenia sveta oklamal svojim lichotivým spôsobom jednoduché a neobozretné duše a s novou vychytralosťou sa ponáhlal potom zviest i Pána, ale bol Ním usvedčený a zahananý na útek.

3. ... Teraz vynašiel nové lákadlo, aby ním pod zámlenkou kresťanstva zlákal neobozretných. Totiž bluďa a rozdelenia, ktorými by podkopal vieru, zahuliil pravdu a zlomil jednotu. Koho sa mu nepodarilo zajaať v hlbokých temnotách starej cesty, oklamal cestou novou. Zo samej náruče cirkvi vytrhol duše vo chvíli, kedy sa už zdalo, že sa už, už dostali na svetlo z temného svetla, a on nič netušiacich prikryl novými temnotami, takže hoci neboli vo svetle Evanjelia a dodržiavania jeho zákonov, napriek tomu sa nazývajú kresťanmi a hoci sú v temnotách, napriek tomu veria, že sú vo svetle...

12. Tí, ktorí si chcú prispôsobiť evanjelium podľa svojho, robia to týmto spôsobom - prijmu to, čo je povedané nakoniec a zbytok po-nechajú bokom. Pripomenú iba jednu stránku veci, zatiaľčo druhú úmyselnne zatlačia dozadu. A tak, ako sú sami oddelení od cirkvi, i medzi sebou rozdelia vety v jednej kapitole... Neboli sme to my, kto sa od nich odlúčil, boli to oni, kto sa od nás odtrohol.

Svätý Cyprián bol biskupom v Kartágu, v severnej Afrike a mučeníkom za prenasledovania cisárom Valeriánom. /Pokračovanie na str. 17/

"Nový Život", měsíčník cyrilometodějské ligy pro kulturu a život z víry. Vydává Křesťanská akademie v Římě, č. 1-2/1985.

- o -

P O M Ô C K Y K U K R E S T A N S K E J J E D N O T E .

Každý rok v januári nás Cirkev požáda, aby sme vážnejšie rozmyšľali o rozdelení kresťanov. Týždeň modlitieb za zjednotenie kresťanov sa koná na mnohých miestach po celom svete od 18. do 25. januára. V týchto dňoch sa konajú verejné modlitby za jednotu i súkromné modlitbové stretnutia a debatuje sa o náboženských otázkach. Katolíci sa spolu s inými kresťanmi podujímajú na spoločné akcie a na sociálne služby.

Avšak nie všetci sú rovnako oduševnení za ekumenickú činnosť. Niekoľko je veľmi nadšený, ale iní sú podráždení a hnevajú sa, iní zase sú znechutení neúspechmi a pokladajú všetko za zbytočné.

Žiadny verný Kristov nasledovník sa nemôže uspokojiť s roztrieštenosťou medzi kresťanmi. Táto roztrieštenosť je veľkou prekážkou pre šírenie evanjelia a proti sa Kristovej vôle. Vedon sa modlil, aby všetci jeho nasledovníci boli jednotní a aby bol jeden ovčinec a jeden pastier.

V nasledovných statiach uvedieme niektoré podnete pre praktický ekumenizmus, ktoré nám môžu pomôcť prekonať prudké nadšenie i pocit znechutenia a pomôžu nám pristúpiť k dňom osobitnej modlitby za jednotu so zmyslom pre skutočnosť a s pocitom nádeje.

M o d l i t b a

Na cestu ku kresťanskej jednote nemôžeme ísť dopredu bez modlitby. Máme sa modliť jeden za druhého. Ak to budeme robiť úprimne, naučíme sa modliť jeden s druhým, a to citlivým a naozaj duchovným spôsobom, ktorý vylúči násilie voči druhému a nedovolí znevažovať jeho najvnútornejšie presvedčenie.

Cirkevný Týždeň modlitieb za jednotu je predovšetkým úsilie vytrvať týžden v modlitbe.

P r i z n a n i e a o d p u s t e n i e

Musíme si priznať - aspoň sami pred sebou - skryté predsudky, nežižlivé posudzovanie a možno aj nespravodlivé zaobchádzanie s niektorými našimi spolukresťanmi. Potrebujeme prosiť o odpustenie Boha a tiež tých, ktorým sme ublížili myšlienkami, slovami a skutkami alebo nedbanlivosťou.

My sami tiež máme odpustiť iným pochybenia, ktorými ublížili nám a katolíckej Cirkvi.

Iba uznaný hriech možno odpustiť, iba priznané poranenia možno zahojiť. Rany, ktoré ostávajú skryté, nemožno liečiť. Dobre povedal Robert McAfee Brown: "Keď si obidve strany navzájom priznajú chyby, obidve si môžu aj navzájom odpustiť. A pri takomto postojo Svatý Duch nemá prekážky, aby mohol pôsobiť na základe pravého zmierenia".

S t ať s a l e p š í m k r e s t a n o m

Kresťanstvo sa môže stať silnejším iba vtedy, keď sa každý kresťan naozaj usiluje očistiť od hriechov a keď sa usiluje o svatosť a o ponížené spojenie s Bohom. Nemôže jestvovať ekumenizmus hodný toho mena bezozmeny srdca. Koncilový dekrét o ekumenizme nám hovorí: "Mámme sa modliť o milosť ozajstného sebapremáhania, poníženosťi, láskavosti v službe iným a postoja bratskej velkodusnosti voči nim". Čím opravdivejšie sa usilujeme žiť evanjelium, tým viac napomáhame, ba priamo hlásame kresťanskú jednotu.

Vyznávať jednotu

Sme bratia, aj keď sme rozdelení. Máme účasť na jednote. Nemáme spoločnú iba ľudskú prirodzenosť, ale aj spoločný Krist. Na túto účasť na jednote nemáme nikdy zabúdať. V jej povedomí je jadro ekumenizmu.

Priznať rozdelenie

Nemôžeme popierať naše rozdelenie. Povedať jednočasovo, že "v skutočnosti sme všetci to isté" je prehnané zjednodušovanie celej otázky. Je to ozajstné vyhýbanie sa problému. Hladké vonkajšie spôsoby môžu načas zakrývať trhliny, ale nikdy nevyriešia rozdielnic. Povrchový ekumenický náter zakrýva rozdiely, ale nikdy ich nerieši. Sme rozdelení a zároveň spojení. Máme pokračovať v modlitbe a ekumenickej práci, kým sa neodstráni každé rozdelenie.

Pozriete sa na minulosť

Je užitočné skúmať minulé príčiny, ktoré viedli k rozdielnym hľadiskám. Pokojné objektívne skúmanie bez vášnivého dokazovania alebo obrany môže priniesť objasnenie a vzájomné porozumenie.

Podporovať občiansku solidárnosť

V dnešnej spoločnosti sú isté neporiadky, s ktorými nemôže súhlašiť žiadny pravý kresťan. Mali by sme spoločne hľadať spôsob, ako odstrániť tieto neporiadky a mali by sme spolupracovať v používaní všetkých možných prostriedkov na zmierenie veľkých utrpení našich čias, ako sú hlad a prírodné pohromy, nevzdelenosť a chudoba, nedostatok bytov a nerovnomerné rozdelenie bohatstva. Istotne môžeme byť jednotní pri obrane prirodzených ľudských práv a práv nenanodených.

Pestovať zmysel pre skutočnosť a nádej

Keď sa začneme zaujímať o ekumenizmus, môže sa nám zdať, že ideme rýchlo vpred. Míznú nedorozumenia, miernia sa predsydky, ba sa aj strácajú. Získavame nových priateľov a sme natešení, keď objavujeme, akí sú dobrí. Ale postupne sa dotýkame zásadných rozdielov. Tie už nie sú povrchné, ale patria k samému jadru viery a sú v strede nášho života. Sú zakorenene v pravdách, ktorým naše svedomie nedovolí, aby nás zradili a za ktoré sme dokonca ochotní zomrieť. Keď sa príde k tomuto bodu, vtedy sa protestanti stážujú na katolícku neústupčivosť, kým katolíci zasa šomrú na protestantskú zanovitosť. McAfee Brown dobre povedal, že v ceste k plnej jednote stoja hrozivé prekážky, a paradoxne jedným krokom ku kresťanskej jednote je práve uznanie odstrašujúcej skutočnosti týchto prekážok. To je realizmus.

Ale náš realizmus musí byť podporovaný nádprirodzenou nádejou. Čažkosti môžu byť ohromné, bezvýchodisková situácia sa môže zdať neriešiteľná. Ale my poznáme Božiu vôľu, ktorá chce, aby Kristovi nasledovníci tvorili jednotu. Vieme, že Kristus sa modlil, aby sme boli jedno. Vieme, že Kristus stojí po Otcovej pravici a prihovára sa za nás.

Toto povedomie nás bude udržiavať v našom úsilí a pomôže nám vytrvať v modlitbe, keď prosíme v Ježišovom mene Otca, aby nám poslal Svätého Ducha, ktorý odstráni všetko, čo obmedzuje našu nádej.

Posol BSJ, mesačník slovenských katolíkov, č. 1/1985, roč. XII.
S povolením cirkevnej vrchlosti vydávajú slovenskí jezuiti v Kanade.

OBECHOVALA SVOJ ŽIVOT ZA EKUMENIZMUS .

Roku 1939 v trapistickom kláštore v mestečku Grottaferrata neďaleko Ríma zomrela mladá, 25-ročná rehoľníčka, sestra Mária Gabriela Sagheddu. Bola iba tri roky v reholi a umrela v chýre svätosti. Svoj mladý život obetovala za ekumenizmus, hnutie za zjednotenie všetkých kresťanov.

Narodila sa roku 1914 v Dorgali na Sardíniu v mnohodetnej rodine. Všetci ju volali "Mau". Keďže otec predčasne umrel, všetka tarcha o veľkú rodinu ostala na pleciach matky. Keď "Mau" dorástla, ochotne pomáhala svojej matke v prácach okolo domácnosti. Ako 18-ročná deva prejavovala hlbokú vieru a nábožnosť. Jej náboženské presvedčenie nepochádzalo iba z tradície, z prostredia a z kresťanských zvykov, ale vyviera z jej osobného presvedčenia, ktoré si zo dna na den prehlbovala. Rada sa modlievala. Jedného dňa ju našiel brat v kuchyni unavenú z práce a pohrúženú v spánku s ružencom v ruke. Každý deň čítala Sväté písma, rozjímala a chodievala na svätú omšu a na sväté prijímanie. Aj večerami a v noci ju bolo vídať v kostole na poklone Prevelebnej sviatosti oltárnej. Živá láska ku Kristovi ju nabádala k apoštolským práciam: rada vyučovala deti náboženstvo a pripravovala ich na prvé sväté prijímanie.

Bola dobrým a statočným dievčaťom. Nie div, že sa o ňu zaujímalí viacerí mládenci. Dvakrát odrieckla ponuku manželstva. Cítila, že ju Pán Boh volá do rehoľného stavu. Jej duchovný otec Don Meloni jej poradil, aby vstúpila do ženského trapistického kláštora v Grottaferrate. Hoci dovtedy nič nepočula o trapistkách ani o ich kláštore, predsa radostne poslúchla svojho spovedníka.

Opustila svoje rodné mesto Dorgali a vybrala sa do Grottaferry. 13. apríla 1936 si obliekla trapistické rúcho a 31. októbra 1937 zložila prvé rehoľné sluby. Svojej matke napísala: "Tu som našla takto sestier, ktoré ma milujú. Je nás okolo 50. Zdravotne sa veľmi dobre cítim. Budte aj vy šťastná, mamička, a ďakujte Pánu za veľkú milosť, ktorú dal vám i mne. Pán vám vzal z domu polný kvietok a presadil si ho svojej záhrady. Oznamujem vám, že som zložila prvé sluby. Som preplnená šťastím".

V reholi dostala meno Mária Gabriella. Páčil sa jej skrytý život v tichosti. Trapistky, ako je známe, sa rozprávajú len vonkajšími znakmi, nie slovami. "Niekedy mi ide do smiechu - napísala - lebo nepoznám ešte všetky znaky a preto zavše nechápam, čo mi hovoria".

Majsterka noviciek o nej povedala: "Za krátky čas dospela tam, kam sa mnohí iní dostanú len po rokoch bojov, alebo sa tam vôbec nedostanú".

V tridsiatych rokoch bolo ekumenické hnutie iba v začiatkoch. Jeho najväčší úspech pozostával v oktáve modlitieb za zjednotenie všetkých kresťanov. O. Couturier, obnoviteľ tohto hnutia, založil viaceré kláštory, v ktorých sa rehoľníci a rehoľníčky venovali modlitbe za zjednotenie. Matka Pia, žena širokých obzorov a citlivá na ekumenické hnutie, odporúčala rehoľným sestrám, aby obetovali svoje životy za zjednotenie kresťanov. Ona sama roku 1937 umrela ako obeta za ekumenizmus.

Sestra Mária Gabriella sa rozhodla prevziať od nej toto duchovné dedičstvo. Aj ona chcela obetovať svoj život za zjednotenie kresťanov. Roku 1938 žiadala predstavenú o dovolenie na túto obetu. Predstavená jej povedala: "Odovzdajte sa do vôle Božej!" a informovala O. Couturiera o jej úmysle.

Denne sa modlila: "Ježiš, stráv ma ako obetu lásky na svoju slávu a na spásu duší". Nikdy nebola chorá. Ale o krátky čas začala pokaľávať. Poctivo užívala lieky, ktoré jej predpísal lekár. Pán prijal jej obetu.

"Od toho času - povedala - neprešiel ani jeden deň bez utrpenia". Lekár usúdil: suchotiny v pokročilom stave, Ona poved "Celkom som sa obetovala a neodvclám svoje slovo. Pochopila som, že láska k Bohu a moje obetovanie vyžadujú úplnú sebaobetu".

Ked' ju posielali do nemocnice, povedala: "Bola by som šťastnejšia, keby som žila v kláštorej studni ako v nemocnici so všetkými kúrami a pohodlnosťami". Po 40 dňoch ju poslali do kláštora, aby tam spokojne umrela.

23. apríla 1939, na sviatok svätého Juraja a v nedeľu Dobreho Pastiera, spokojne umierala. Posledný raz zopakovala svoje obetovanie za jednotu Cirkvi: "Niet väčšej radosti ako trpieť niečo z lásky ku Kristovi a za spásu duší". Po prijatí Eucharistie nad ránom umrela. Ked' kláštorný zvonček oznamoval jej smrť, pre jej spolusestry to bol sviatok.

Roku 1940 vyšiel jej životopis, ktorý sa rýchlo rozobral. Mnohí čitatelia zakúsili jej pomoc alebo zažili vnútorné obrátenie.

Ekumenické hrdinstvo sestry Márie Gabrielly uznala aj opátka anglikánskeho kláštora v Nadhom, keď napísala: "Taká veľká láska, akú ona preukázala, odstráni všetky predsudky proti Rímu, zakorenene v mnohých anglikánoch. Keby všetci zakúsili a skúsenostne prežili jej lásku, vtedy by sa mür oddelenosti rozpadol na prach".

Posol BSJ, č. 1/83

- o -

Svätý Cyprián

O jednote katolíckej cirkvi.

20. Nečudujte sa, bratia, že i medzi samotnými vyznavačmi sa vyskytne niekto, kto dôjde tak ďaleko, že sa dopustí priestupku, ktorý nemá páru, totiž odlúči sa od cirkvi. Nečudujte sa, pretože vyznanie viery samo o sebe ešte neochráni od satanových nástrah, a ani, dokial sme na tomto svete, od pokušení a útokov... Vyznávaš vieri? Tvoje nebezpečenstvo je tým väčšie, pretože tak svojim správaním dráždiš odporcu. Preto tiež musíš byť viac spojený s evanjelijom, lebo jedine skrže neho dosiahneš slávu. Verejné vyznanie viery je iba prvý krok k sláve, nie je jej dosiahnutím.

...Ten, kto svoje vyznanie viery pošpiní škaredými réčami a zneuctí svojim chovaním alebo dokonca opustí cirkev, ktorej vieri kedysi vyznával, kto narušuje pokoj a jednotu a tak vlastne záludne zaprie svoju vieri predošlú, nemôže, skutočne nemôže si sám sebe nahovoriť, že je vyznavačom Krista, ako keby už iba preto mal raz navždy právo na slávu.

9. ...Neverte, že dobrí kresťania sú tí, ktorí opustili cirkev. Vietor neodnáša so sebou zrno, ale iba prázdne a hahlé plevy strhne do svojho víru. Búrky nevyvrátia stromy, ktoré majú silné korene, ale iba tie, ktoré majú slabý kmeň, kývajú sa pri každom náraze víchru. To sú práve tí zlorečení, o ktorých hovorí Ján: "Oni sice vyšli z nášho stredu, ale neboli z nás. Lebo keby boli z nás, boli by s nami zostali".

"Nový Život", měsíčník cyrilometodějské ligy pro kulturu a život z víry. Vydáva Kresťanská akademie v Ríme, č. 1-2/1985.

Matka kresťanskej jednoty s bratmi protestantmi.

Máriino miesto vo vykupiteľskom pláne je priamo spojené s počasím Kristovej osoby a s jeho vykupiteľským dielom. Tu sa doktrína o Panne Márii dotýka samej podstaty kresťanstva. Apoštol Ján píše: "Každý duch, ktorý vyznáva Ježiša ako Mesiáša, čo prišiel v tele, je z Boha; no nijaký duch nie je z Boha, ak nevyznáva Ježiša". / 1 Jn 4, 2-3/. Kto teda uznáva, že človek Ježiš je aj Boží Syn, uznáva, že Panna Mária je Božia Matka. Faber inými slovami hovorí: "Ak Pannu Máriu postavíme do tieňa, Kristus ostane v tme". V úsilií pochopiť pravú Kristovu prirodzenosť rástla aj velkosť Márie. Božské materstvo Panny Márie slávnostne potvrdil koncil v Efeze roku 431.

V náboženských bojoch bola Mária v kresťanstve predmetom sporov. To isté sa opakovalo aj v čase protestantizmu, ktorý zavrhol mariánsku úctu. Úloha Panny Márie vo vykúpení je dodnes príčinou nezhody medzi katolíkmi a protestantmi. My si však stále myslíme, že Panna Mária je najistejšia a aj najľahšia cesta ako prístop k Ježišovi. Tak to učil pápež Pius X.

V Darmstadte v Nemecku žije pekná komunita protestantských sestričiek, nazvaných "Sestry svätej Márie". Ich hlavnou povinnosťou je modliť sa za zjednotenie kresťanov. Všetko, čo tieto sestričky robia, obetujú Panne Márii. Švajčiarskeho protestantskeho teologa Nigga povodili tieto sestričky po svojom dome. Ukázali mu "Ježišovu pracovňu"- tlačiareň, "Ježišovu radosť"- dom pre duchovné cvičenia, kde si práve v tom čase robilo exercície asi 70 metodistov, "Ježišovu kaplnku", pre vyše tisíc osôb. Tu sa odohrávajú náboženské predstavenia s biblickou tématikou, "Františkov dom"- dom pre dôchodcov, ktorí žijú v kresťanskej láske.

Pastor Paul Riedinger nazýva tieto sestričky "ekumenickými sestrami". Ako Panna Mária, chcú ísť za Kristom po ceste dokonalosti a úplnej kresťanskej oddanosti.

Boh je veľmi blízky tomuto spoločenstvu. Tento kláštor je v prvom rade miestom modlitby. Dakoľkokrát denne sa schádzajú k spoločnej modlitbe. Na poludnie sa osobitne modlia za jednotu kresťanov. Každú hodinu sa sestričky po dvoch striedajú v modlitbe a každá hodinu rozjíma. To je "rozhovor lásky". Jedna sa obetuje za protestantskú cirkev, druhá za pravoslávnu, tretia za rímskokatolícku, štvrtá za Svatého Otca, atď. Chcú, aby sa ich dom stal miestom stretania a výzvou vzájomného spoznania.

Je tu aj tlačiareň. Pracuje v nej 16 sestier. Majstrovsky ovládajú najmodernejšie stroje. Sú si plno vedomé, že pred zjednotením treba všetkými prostriedkami pripravovať jednotu srdc. A dať padnúť všetkým predsudkom.

Mnoho sa hovorí a píše aj o protestantskej komunite v Taizé vo Francúzsku.

Taizé je malá osada, ktorá cirkevne patrí do farnosti Cormartin. Farnosť je veľmi chudobná, hoci je rozsiahla. Miestny farár má dosť práce a aj sa obetuje, aj keď sa výsledky neukazujú. Tomuto knazovi Božia Prozretelnosť dožičila osobitný dar Svatého Ducha. V jeho farnosti, v Taizé, sa usadili horlivé protestantské duše.

Neusilujú sa obrátiť katolíkov na svoju vieri. Prior komunity Roger Schutz povedal, že doktrína o Panne Márii je najsúcejšia zblížiť kresťanov. "My reholníci v Taizé prijíname a uznávame pravdy, ktoré katolícka Cirkev učí o Panne Márii. Uznávame Božie materstvo, nepoškvrnené počatie, nanebovzatie s dušou i telom.

Hľadáme pravdu v láske a spolu prosíme Máriu. Pán Ježiš, ktorý sa narodil z teba, Panna, ktorý ťa poslúchal, nech dá aj nám dar poslušnosti... Bože, ty si postavil Pannu Máriu ako obraz Cirkvi... zošli nám svojho Ducha, aby nás čo najskôr zjednotil do jedného tela..."

Občas sa hovorí aj o prehnanej úcte k Panne Márii, ako by bola na škodu zjednotenia kresťanov. Daktorí protestanti to isté vyčítali aj niektorému mariánskemu teologovi. Známy mariológ Karol Balič odpovedal takto: "Veľmi významný fakt je, že čím väčšmi vyzdvihujeme Pannu Máriu, tým väčšmi sa približujete ku katolíckej Cirkvi". Práca na zjednotení v posledných rokoch naozaj urobila viditeľné pokroky.

V októbri 1970 belgický časopis Foyer Notre Dame uverejnil manifest protestantských teológov z Dráždian. Hovorí sa v ňom:

"V Lurdoch, vo Fatime a v iných mariánskych svätyniach sa podľa nestrannej mienky dejú nadprirodzené udalosti. A stávajú sa v úzkom spojení s kultom Márie, ktorá sa na týchto miestach uctieva. Sú to fakty, ktoré sa nedajú prirodzene vysvetliť. Doteraz lekári preskúmali 1200 uzdravení, pre ktoré ľudská veda nevie udať prirodzenú príčinu. Katolícka Cirkva z nich uznala iba 44. Za tridsať rokov prešlo Lurdami vyše 11 tisíc lekárov z celého sveta. Všetci lekári, bez rozdielu viery a zmýšľania, veriaci i neveriaci majú do zistovacieho ústavu lekárskych vied volný prístup. Aký význam majú tieto znaky v pláne Prozretelnosti? Zdá sa, že Boh chce vyjsť v ústrety dnešnému neveriacemu svetu prostredníctvom Panny Márie. Zázraky, ktoré sa stávajú v mariánskych svätyniach, nevrhajú vari svetlo na úlohu, ktorú má Panna Mária v spásnom pláne ľudstva? Bolo by v rucholom nesvedomitosti robiť sa hluchým na Božie volanie, ktoré sa dáva čuť vo svete prostredníctvom Božej Matky a nedbať naň jedine preto, že sa prejavuje v katolíckej Cirkvi. Tým viac, že Pannu Máriu vysotili z reformovanej cirkvi až cez Tridsaťročnú vojnu a v časoch voľnomyšlienkov 18. storočia. Tým, že v srdciach evanjelikov zádusili kult Panny Márie, vytrhli z koreňa človeka najkrajšie a najposvätniešie city kresťanskej piety.. "

Keď 31. mája 1969 prijal Svätý Otec na audiencii delegáciu svetovej luteránskej federácie, povedal, že "hlboké názorové nezhody, ktoré sa ukázali medzi Cirkvou katolíckou a cirkvami luteránskymi, nemožno prejst' mlčaním. Treba ich otvorené priznať a vážne o nich uvažovať". Matka Cirkvi je ochotná ponúkať svojim deťom prekonávať ich. Matka nemôže byť znakom a príčinou rozdelenia. Je putom pochopenia a jednoty. Nech nás Panna Mária stále viac spája s Kristom a navzájom zjednocuje!

Matka jednoty, zjednot' nás čo najskôr!

Janez Jenko: "Mária v našej dobe. Biblické, koncilné a aktuálne mariánske úvahy" uverejnené v knihe "Ty si mat' dobrovitá", ktorú vydal SÚSCM v Ríme roku 1986- 2. vydanie, 777 strán, ako šiesty zvazok série Magnifikat, ktorú rediguje Rafael Černý, SDB.

Kniha "Ty si mat' dobrovitá" obsahuje :

- Pavol VI.: Apošt exhortácia O Mariánskom kulte,
- P.Damián - A.Zunin: Ruženec v našich rukách,
- J.A.G. van Vodewaard: Loretánske litánie, preložil Ġtefan Škrabánek,
- Janez Jenko: Mária v našej dobe,
- Matkino srdce, zbierka mariánskych príkladov, pripravili slovenskí saleziáni.

Dr. Štefan Vrágas

Katolícka úcta Panny Márie a postoj evanjelikov k Panne Márii.

Za protestantskej reformácie sa odlúčili od katolíckej Cirkvi dva hlavné smery : evanjelicko-luterovský a evanjelicko-kalvínsky. Z nich sa postupne vyvinuli ďalšie náboženské spoločenstvá a zo-skupenia; v Spojených štátach amerických sa rátajú na stovky. No dve hlavné skupiny, t. j. luterovská a reformovaná kalvínska si zachovali aj organizačne jednoliate formy: Federáciu luterských cirkví a Svetový zväz reformovaných cirkví. Federácia luterských cirkví má vyše 80 miliónov a reformované kalvínske cirkvi do 25 miliónov veriacich.

Všetky protestantské cirkvi a spoločenstvá si v roku 1983 pripomenuli významné výročie: 500-ročné jubileum narodenia Martina Luthera. Rok 1983 vyhlásili preto za rok Martina Luthera. Pri tej príležitosti sa organizovali rozličné oslavy náboženského a kultúrneho charakteru, sympózia o teologických a ekumenických otázkach. Diskutovalo sa na konferenciách a písalo sa v článkoch a štúdiach o doterajšom výsledku ekumenického dialógu a o jeho perspektívach. O súčasnom dialógu katolíckej Cirkvi s protestantskými cirkvami podáva stručnú informáciu aj brožúra J. Tomku pod názvom "Ekumenizmus".

V ďalšej časti tejto úvahy nebude reč o mnohostrannej problematike ekumenického hnutia vzhľadom na protestantizmus a o jeho namáhavnej ceste k zjednoteniu, lež bude reč o jednej špecifickej otázke, ktorá hrá výnamnú úlohu v ekumenickom dialógu, a to o katolíckej úcte Panny Márie a o postoji evanjelikov k Panne Márii.

Známy teológ Leopold SCHEFFCZYK sa popri iných teologických otázkach zaobráň tiež tematiku mariánskej úcty v Cirkvi. Vo svojich teologických traktátoch o Panne Márii má aj stat o katolíckej úcte Panny Márie a o evanjelickom postoji k Panne Márii. Vo voľnejšej interpretácii podkívame teraz hlavné myšlienky a údaje zo siedmej kapitoly publikácie Lea Scheffczyka "Maria in der Verehrung der Kirche, III. zosíť - Marian in der Heils geschichte", Wien, 1981, 7. kapitola: Katolische Marienverehrung und evangelisches Marienlob, S. 52-58. Katolícky výklad Máriiných tajomstiev nemožno obíť ani pri ekumenických snahách. Argumenty, na ktorých sa zakladá katolícka mariánska úcta, sú nevyhnutným predmetom dialógu a diskusíi s evanjelickými náhľadmi. Katolícke učenie o Márii a mariánska úcta majú teda do činenia s ekumenickým hnutím. Ak ná totiž platiť, že Mária je matkou Cirkvi, musí sa potom Máriina úloha v Cirkvi spájať tiež s úsilím o zjednotenie odlúčených bratov.

Nebohý pápež Pavol VI. mohol preto vo svojej encyklike "Marialis cultus" /32/ spokojne vyslovoviť nienku: "Uctievanie Pôrovej Matky je v zhode s potrebami a cielmi ekumenického hnutia, čiže nesie ekumenickú pečať. Mária oroduje u svojho Syna za jednotu všetkých pokrstených, aby sa stali jedným Božím ľudom".

Súčasná mariánska úcta v Cirkvi by sa mala teda prejaviť ako taká sila, čo ponáha ekumenickému hnutiu napredovať. Prirodzene, takto chápnaná úcta predpokladá zodpovedajúcu vieri v Panu Máriu a prijatie aspon základných črt katolíckeho náhľadu na Panu Máriu. Tu však ekumenický dialóg naráža na veľké ťažkosti, pretože protestantské učenie neprispisuje Máriinmu tajomstvu taký veľký význam ako katolícka viera.

No celkom iná situácia sa ukazuje vo východných cirkvách, pokiaľ ide o vzťah k Panne Márii. Medzi katolíckou Cirkvou a ortodoxnými cirkvami je veľká zhoda tak v teologickej náukе, ako aj v liturgii.

Encyklika "Marialis cultus" sa zmieňuje o tom takto: "Katolíci veriaci a bratia ortodoxných církví sa zjednocujú v úcte k Panne Márii. V ortodoxných církvách nadobudlo uctievanie Najsvätejšej Panny vynikajúce výtvory poézie a seriozne budovanú náuku najmä tým, že táto úcta vyzdvihuje vznešenú dôstojnosť Božej Matky /Theotokos/ a prejavuje sa vzývaním Márie ako nádeje kresťanov" /32/.

Blízkosť a zhoda mariánskej úcty, ktorá existuje medzi katolíkmi a pravoslávnymi, nejestvuje medzi protestantmi a katolíkmi. Naopak, medzi poslednými sú ešte stále veľmi vzdialené stanoviská, keď je reč o Máriinej úlohe v dejinách spásy. Podľa profesora Scheffczyka protestantská teológia nevypracovala nijakú systematickú náuku o Márii, v ktorej by objasnila svoj zdržanlivý postoj voči Márii a jej poslaniu. No na druhej strane sa tým nechce tvrdiť, že by neboli protestantov nijaký záujem o Máriiu osobu. Jestvuje tzv. "mariánska chvála" /Marienlob/, čo sa drží už od čias reformácie. V rámci Kristovej úcty Mária platila za reformácie "za hodnú najvyššej úcty /dignissima amplissimis honoribus - Apologie XXI, 27/. Martin Luther napriek svojej kritike súvekých prepiatych úkonov zbožnosti sa vyslovuje o Panne Márii takto: "Ona je večným príbytkom Svätého Ducha a zostane večná, svätá a blažená Matka náveky". Vo svojom známom výklade Máriinho chválospevu "Magnificat" z roku 1521 Luther používa precítené slová chvály a Máriu nazýva "svátou Pannou, nežnou Kristovou matkou a vzorom čistoty". V tejto interpretácii Magnifikatu Luther pripúšta príhovor Panne Márie vo veľmi obmedzenej mieri. Skutočné orodovanie, v ktorom by ona za nás orodovala u Boha, jej upiera a priznáva ho iba Kristovi. V tejto, pravda, už značne rezervovanej podobe sa prvky mariánskej chvály zachovali u evanjelikov aj v nasledujúcich obdobiah. Našli pevné miesto v cirkevnej piesni, v chorálnom speve a v bohoslužobných textoch /tzv. agendách/ a pričinili sa napokon o zachovanie mariánskych sviatkov na dlhý čas. Aj keď sa v 17. storočí objavuje u protestantov určitá polemika proti niektorým článkom katolíckeho učenia, ako napríklad proti dogme o Nepoškvrnenom počatí, jednako to nezapríčinuje vzdanie sa tzv. mariánskej chvály. A tak sa zo strany protestantov v tomto čase nepopiera, že Mária získala vyšší stupeň svatosti ako ostatní svätí a že si pre vysoký stupeň čnosti zasluhuje aj osobitnú úctu. Začínajúc reformáciou si protestantizmus udržal sporenutú úctu cez dve a pol storočia. V jednej evanjelickej modlitbe z toho času sa uvádzajú takáto formulácia: "Márii ako najvznešenejšiemu tvoru sa neprejavuje nikdy dostatočná chvála". Je to vlastne ohlas katolíckej požiadavky "de Maria nunquam satis" /čiže nikdy neprekročíme mieru, kol'ko si len uctievame Máriu/. Teda počínajúc reformáciou až cez dve a pol storočia si protestantizmus zachoval formu mariánskej úcty, ktorej stredobodom bola kristologická idea: Mária ako panenská matka Božieho Syna prijala /totiž/ zvláštne milosti, ktoré sa potom odzrkadlili v jej vieri a konaní. Máriina viera a život sa zase stali vzorom pre celú ľudstvo.

Nato však prišla doba osvietenectva a racionalizmu. Za nej úplne zmizne protestantská chvála Márie a zužuje sa na akési priznanie "dobrých vlôh" Márii, budovaných na ľudskej etike. A tak sa v osvieteneckom období celkom stráca viera v tajomstvo vteleenia, čím zároveň ustupuje doterajšia úcta k Márii a tiež presvedčenie o jej podpore viery v Krista. Túto okolnosť si v 19. storočí tiež povšimol väšnivý kritik kresťanstva Ludwig Feuerbach, keď napísal vo svojej knihe "O podstate kresťanstva": "Kto raz vydá Božiu Matku napospas rozumu, nie je ďaleko od toho, aby vydal i tajomstvo Božieho Syna napospas antropomorfizmu". /Das Wesen des Christentums, Stuttgart 1903, str. 89/.

No v 20. storočí nastáva u protestantov určitý obret; prítomné storočie znamená pozvolný návrat k starému základu reformácie. V publikáciách jednotlivých protestantských autorov nachádza svoj výraz vedomý príklad k reformačnému dedičstvu. Tak napr. Esther von Kirchbach v publikácii "Das Gottesjahr" z roku 1937 /str. 69/ vyzdvihuje Máriu ako obraz cirkvi v jednej meditácii. Iný autor, W. Stählin, v knihe "Freu dich Begnadete" z roku 1948 /str. 29/ vidí v mariánskej ucte uskutočnenie a stelesnenie spásy. Roku 1950 protestantský autor H. Asmussen uverejňuje knihu pod názvom "Maria die Mutter Gottes", v ktorej sa zdôraznuje idea, že "nemožno mať Krista bez Márie /str. 13/. A napokon treba upozorniť na evanjelickeho teologa a člena ekumenického spoločenstva v Taizé, na Maxa Thuriana. On svojou knižkou "Maria, Mutter des Herrn - Urbild der Kirche" /1978/ predstihol všetkých ostatných, keď sa v nej usiloval podčiarknúť poslanie Panny Márie na pozadí Svätého písma a ekumenického dorozumenia.

Po druhej svetovej vojne sa objavuje pozoruhodná vec založením evanjelického mariánskeho spoločenstva sestier v Darmstadte. V tomto duchovnom spoločenstve zaujíma osobitné miesto práve mariánska myšlienka. Na Máriu sa hradí v duchu Svätého písma ako na vzor kresťanského bytia. Márii patrí všetka úcta a jej príklad treba nasledovať. Jej život, naplnený vierou, pokorou, sebaobetou a tiež bolestnými skúškami, získava zaslúženú odmenu v účasti na Božej sláve. O komite evanjelických sestier podáva dobrú informáciu kniha B. Schlinkovej "Maria, der Weg der Mutter des Herrn" /Darmstadt, 1960/.

Na doplnenie týchto svedectiev možno pripojiť ešte poznámku, že vieroučná pravda o nubeskom oslávení Panny Márie nachádza teraz na evanjelickej strane pozitívne ocenenie, lepšie ako to bolo v čase definovania dogmy o Nanebovzatí Panny Márie, keď protestantskí teologovi ostro reagovali na celú vec. Podľa súčasného evanjelického teologa U. Wickerta je "Maria assumpta" skutočným symbolom "základnej existencie" cirkvi. Z Márie sa zrodil Boží Ľud a ešte stále sa rodí. Základ tejto Wickertovej myšlienky - ako sa k tomu tiež sám priznáva - "tvorí Grignionom z Montfortu inšpirovaná úcta ku Kristovi, ale prostredníctvom Márie /Theologie und Glaube, 68/1978/, str. 403-407/. Tomuto teologovi sa preto nevidí nemožné "modliť sa k Otcevi spolu s Máriou, aby dokončil dielo, čo začal s nou i s nami v Ježišovom mene". Taktto sa evanjelická "chvála Márie" a katolická mariánska úcta už dostávajú do blízkeho kontaktu, aj keď, pravda, ešte vždy badať vo vyjadrení a štýle určité rozdiely.

No dľa sa ešte súle nanietať, že svedectvá na prospech evanjelickej chvály Márie sú počtom slabé a v rámci protestantskej teológie sa ešte všeobecne neakceptujú, ba dokonca niektorí ich radikálne odmietajú. No jednako uvedené svedectvá sú dôkazom zachovania Máriinej chvály u evanjelikov.

Na záver svojich úvah o traktovanej otázke si profesor Scheffczyk myslí, že aj napriek spomenutým pozitívnym momentom na evanjelickej strane sú ešte stále značné rozdiely medzi katolíkmi a evanjelikmi, pokiaľ ide o mariánsku úctu. Sú to rozdiely, otázky, ktoré zostávajú predmetom ďalšieho ekumenického dialogu a úsilia. Katolická strana žije v presvedčení, že Panna Mária - ako základný úd Cirkvi - predstavuje tiež najúčinnejšiu zjednocovaciu silu kresťanov. Keďže Cirkev vzýva dnes Máriu ako matku Cirkvi, stáva sa ona silným impulzom zjednotenia, pomocníčkou na ceste k cieľu, čo určil Kristus: "aby všetci boli jedno" /Ján 17, 21/.

Echo duchovného prúdenia dneška č. 31/1983. Rediguje Rajmund Ondruš, S.J. s redakčným kruhom. Adresa: Friends of good books- Echo Cambridge, Ontario, Canada N1R5W3.

Týždeň modlitieb za jednotu.

Začalo sa to roku 1908. Vtedy začali anglikánski mniši pod vedením predstaveneho Pavla Wattsona v New Yorku Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov. Celkom v duchu modlitby Spasiteľa vo Večeradle pri poslednej večeri - "Aby všetci jedno boli" /Jn 17, 21/. Týždeň modlitieb trval od 18. do 25. januára. Každý deň sa modlili na zvláštny úmysel, a to za anglikánov, luteránov, pravoslávnych, nekresťanov, židov, atď. Ovocím tejto októvy modlitieb bolo obrátenie všetkých mníchov, lebo všetci sa stali katolíkmi.

V roku 1930 francúzsky katolícky kňaz dal tejto modlitbe nové meno: Všeobecný týždeň modlitby za kresťanskú jednotu. A po 2. vatikánskom koncile všetci kresťania sa môžu spoločne modliť cez Týždeň modlitieb za kresťanskú jednotu. Každý rok sa dáva iná ústredná myšlienka.

Čo o tom hovorí Cirkva v Dokumentoch?

"Katolíci sa spoločne modlievajú za jednotu Cirkvi, za ktorú sám Spasiteľ vrácně prosil Otca v predvečer svojej smrti: 'Aby všetci jedno boli' /Jn 17, 21/.

Pri niektorých zvláštnych príležitostiach, ako sú pobožnosti 'za jednotu' a ekumenické schôdzky, je dovolené, ba priam želatelné, aby sa katolíci spoločne modlili s odelenými bratmi. Takéto spoločné modlitby sú dozäista účinným prostriedkom, aby sa získala milosť jednoty a sú úprimným prejavom zväzkov, ktoré ešte spájajú katolíkov s oddelenými bratmi: 'Lebō kde sú dvaja alebo tria zhromaždení v mojom mene, tam som ja medzi nimi,' /Unitatis Redintegratio, 2. kap., č. 8/.

V jezuitskom kostole Al Gesu v Ríme sa každoročne viacisíkový zásúť zíde modliť za jednotu, za obrátenie, za zještonenie. Vyberaní profesori, reholníci z kazateľnice vysvetlujú a poučujú i povzbudzujú prítomných. Je to dačo mohutné a duša sa dvíha v modlitbe k nebeskému Otčovi slovami jeho Syna "Aby všetci jedno boli!"

No dojínamejšie sú obrady na Veľký piatok, keď kňazi vyzývajú k modlitbe a potom sa modlí za obrátenie jednotlivých skupín. Medzi nimi je i modlitba za Židov, ktorú by sme sa mohli modliť častejšie :

"Modlime sa za synov židovského národa, lebo oni boli prví, ku ktorým Pán prehovoril: nech vzrastajú v láske k Bohu a vo vernosti jeho zákumu". A takto sa modlí: "Všemohúci a večný Bože, ty si ďal svoje prisľúbenie Abrahámovi a jeho potomkom; milostivo vypočuj prosby svojej Cirkvi za národ, ktorý bol tvojím vyvoleným ľudom, aby dosiahol plné vykúpenie".

Modlitba je reč Božích dietok. V modlitbe sme spolu s Pánom Ježišom, ako to sám povedal. Preto sa spoločne modlime a tak dokážme, že sme pamätali na všetkých oddelených bratov a sestry v Týždni modlitieb za jednotu, ale i počas celého roka.

Posol BSA, č. 1/1985.

- o -

- Človek je vtedy najkrajší, keď odpúšťa alebo keď prosí o odpusťenie. /Sv. Bernard/

- Najväčšia tragédia v živote nespôčíva v tom, čo sa stáva s ľuďmi, ale skôr v tom, aký postoj zaujímajú k tomu, čo sa im stáva.

/Fulton-Sheen/

- Boh neprišiel medzi nás, aby odstránil utrpenie, ba ani aby ho vysvetlil, ale prišiel ho naplniť svojou prítomnosťou./Sertillanges/.

- Človek ukáže, aký je, keď sa stretne s prekážkou. /Saint-Exupéry/

- o -

Rudolf Blatnický z Ríma informuje o

historickej návšteve Jána Pavla II. v rímskej synagoge 13. apríla '86.

Je to udalosť, ktorá sa zapísala do dejín - tak komentujú svetové masovokomunikatívne prostriedky návštevu Jána Pavla II. v synagoge v nedelu 13. apríla popoludní. Veľmi výstižné sú aj tituly novín. Napríklad rímsky denník "Il Tempo" prináša hlavný nadpis: "Objatie, ktoré zatrelo dvetisíc rokov rozdelenia". Tým naznačuje dojímavé stretnutie Jána Pavla II. s hlavným rímskym rabínom pred vchodom do synagogy.

Význam tohto jedinečného stretnutia vyjadrili gestá a slová. Najvýznamnejším gestom bolo spomínané objatie Jána Pavla II. s hlavným rabínom, ktoré sa zopakovalo aj na konci stretnutia v synagoge. Bolo výrečným symbolom zneviedneného bratstva a vzájomného pochopenia medzi katolíkmi a izraelitmi.

Nie menší význam malo pri stretnutí v synagoge slovo. Po prečítaní Božieho slova z Biblie, hlavný rabín prof. Toas vo svojom prejave vyzdvihol, že Boh je Otec všetkých ľudí, že všetci ľudia sú pred Bohom rovnakí a že všetkých má spájať bratstvo a snaha o spoločné ľudské ideály, najmä o slobodu, ku ktorej nevyhnutne patrí sloboda náboženské.

Potom Ján Pavol II. pokojným hľasom vysvetlil pravý význam svojej návštevy v synagoge. Prítomní izraeliti po sedem ráz ho prerušili nadšeným potleskom. Prvý raz, hned po oslovení: Drahí priatelia a bratia Hebreji a kresťania! Svätý Otec potom ostro odsúdil antisemitizmus. Povedal: "Cerkve mojim prostredníctvom znova zavrhuje nenávist, prenasledovanie a všetky prejavy antisemitizmu voči Židom v každej dobe a zo strany kohokolvek. Opakujem, zo strany kohokolvek!"

V ústrednej časti prejavu Ján Pavol II. vysvetlil tri hlavné body koncilového dekrétu, týkajúceho sa Židov:

1. Kresťanské a hebrejské náboženstvo majú spoločné korene. Svätý Otec k tomu dodal: hebrejské náboženstvo je blízke vnútorne násmeu náboženstvu. Máme teda voči nemu vzťahy, aké nemáme voči nijakému inému náboženstvu. Sú našimi milovanými bratmi a mohlo by sa povedať, našimi staršími bratmi! Synagogou zaburácal vtedy nadšený potlesk.

2. Neslobodno obviníť židovský národ z toho, čo sa odohralo pri umučení Ježiša Krista. Svätý Otec k tomu dodal: Preto je úplne bezzákladné akékoľvek teologické zdôvodnenie zákrokov, týkajúcich sa diskriminácie alebo ešte horšie, prenasledovania Židov.

3. Neslobodno povedať, že Židia sú Bohom zavrhnutí alebo zlorečení, ako keby to vyplývalo zo svätého Písma. Naopak - ako to povedal koncil, citujúc slová svätého Pavla - Židia sú veľmi drahí Bohu, ktorý ich povolal neodvolateľným povolením.

V ďalšej časti prejavu Ján Pavol II. vyzval kresťanov a izraelitov, aby odložili všetky - aj utajené - predsudky a potom naznačil konkrétné polia, na ktorých sa môže rozvinúť účinná spolupráca medzi katolíkmi a izraelitmi / záujme celého ľudstva a zvlášť mesta Ríma.

Po stretnutí v synagoge Ján Pavol II. odišiel do úradovne hlavného rabína na krátke súkromné rozhovor. Potom nasledovala výmena darov: Svätý Otec daroval prof. Toasovi fotokopiu vzácneho rukopisu Knihy Jozue z vatikánskej knižnice a hlavný rabín daroval Svätému Otcovi 9-ramenný svietnik.

Všetci komentatori sa zhodujú v tom, že návšteva Jána Pavla II. v rímskej synagoge je začiatkom novej éry vztahov medzi katolíkmi a izraelitmi.

William Lacko, S.J.

Prednášajúci v modlitbách za jednotu so židovským národom!

Niet pochyby, že každý z nás pozná Židov. Poznáme ich z našich dedín a miest, lebo tam mali obchod alebo krčmu alebo obidvoje. Kde ich bolo viac a mali synagogu, mali sme príležitosť vidieť ich, ako svätili svoje sviatky.

V nedelu zasa, pri svätej omši, sme v čítaniach počuli o farizejoch, saducejoch, zákonníkoch, o Židoch, ktorí boli proti Kristovi, lebo mu protirečili, pokúšali, usilovali sa ho podchýtiť v reči, a konečne ho dali chytiť, súdiť, trápiť, odsúdiť a ukrižovať. Toľkoto vieme zo Svätého písma.

Ale či poznáme Židov ako vyvolený Boží národ? Či vieme toho viac o Abrahámovi, Mojžišovi, o jeho novelkých prorokoch Izaiášovi, Jeremiášovi, Daniielevi, Ezechielovi? Či nám mená, ako Šaul, Dávid a Šalamún pripomínajú slávnych židovských kráľov? Čo vieme o svätom meste Jeruzaleme, o vrchu Sinaj, kde dostal Mojžiš Desať prikázaní, ako ústavu nového národa kráčajúceho do novej zeme? Čo vieme o utrpení tohto národa v babylonskom, sýrskom, egyptskom a rímskom poddanstve? Čo vieme o vykynození milionov Židov v koncentračných táborech?

Nás však má zaujímať to, čo hovorí a učí Cirkev o židovskom národe, lebo takto, ako veriaci kresťania, budeme mať správny pochop a obraz o Židoch,

Druhý vatikánsky kňačil učí: "Láskyplný Boh, starostlivo zmýšľajúc a pripravujúc spásu ludského pokolenia, vyvolil si so zvláštnym zámerom národ, ktorému zveril svoje prisľubenia. Uzavrúc totiž zmluvu s Abrahámom /Gn 15, 18/ a Mojžišovým prostredníctvom s izraelským ľudom /Ex 24, 18/, zjavil sa slovami i skutkami národu, ktorý si vyvolelil ako jediný pravý a živý Boh, aby sa tak Izrael zo skúsenosti naučil poznávať, aké sú Božie plány s ľuďmi, a aby ich nez prorokov, ústami ktorých hovoril sám Boh, čím ďalej tým dôkladnejšie a jasnejšie pochopil a šíril ich poznanie medzi národomi. A Boží spásiteľný plán, ktorý predpovedali, vyzoprávali a vysvetlili posvätní autori, nachádza sa ako pravé Božie slove v knihách Starého zákona" /Dei Verbum, č. 4, kap. č. 14/.

Na inom mieste Cirkev hovorí: "Skúmajúc tajomstvá Cirkvi, tento svätý cirkevný snem nezabúda na zväzky, ktoré duchovne spájajú Ľud Nového zákona s Abrahámovým potomstvom. Lebo Kristova Cirkev uznáva, že počiatky jej viery a vývolenia sú už u patriarchov, u Mojžiša a prorokov súhlásne s tajomným Božím spasiteľným plánom. Cirkev vyznáva, že všetci v Krista veriaci sú podľa viery dietkami Abraháma, že sú zahrnutí v povolaní tohto patriarchu, a že spása Cirkvi sa tajomným spôsobom ako v predobrace načtuje v exode vyvoleného ľudu z krajiny otroctva.

Nezabúda ani na to, že zo židovského ľudu pochádzajú aj apoštoli - základy a stípy Cirkvi, ako aj veľmi mnohí pravcučeníci, ktorí zvestovali Kristovo evanjelium svetu." /Nostra aetate č. 4/.

Takto máme zmýšľať o židovskom národe aj my, dietky Cirkvi!

Keby sme sa pýtali na počet Židov po svete, došli by sme k tejto štatistiké: sú 15 miliónov, a to vyše 3 milióny v Izraeli, vyše 6 miliónov v USA, okolo 3 miliónov v Rusku, skoro milión v Južnej Amerike a asi toľko v Európe.

Aj za nich vylial svoju predrahú krv Ježiš Kristus na Golgotu a preto sa modlime, aby aj oni dosiahli spásu!

Vyznanie jedného kátolického Žida.

Maďarský časopis "Mérleg" ma-príjemne prekvapil. Nevedel som o jeho jestvovaní. Je to po prvý raz, že sa mi dostáva do rúk maďarsky písaná tlač. Tento časopis je pre mňa veľmi dôležitý... A teraz vám napíšem o sebe..

Volám sa Amos. Môj otec a starý otec boli rabínmi synagogy a ja som našiel Krista. Vychovali ma v duchu najortodoxnejšieho rítu židovského náboženstva a ja som si nevedel predstaviť svoj život bez zachovania prísnych prikázaní Tóry. Po smrti rodičov som začal čítať svetovú literatúru. Židovstvo Talmudu splynulo vo mne s umením Maithmartra a Montparnasa. Proroci sa vo mne zjednotili s Attilom, Verlaijom a Rilkem. Napriek tejto dvojitej atmosfére som zachoval prikázania svojho náboženstva. Každé ráno som sa modlil za pomocí filakteí a pripravoval som sa na vydanie svojho prvého básnického diela.

Život židovského dieťaťa je celý spojený so židovstvom. V detských rokoch som sotva poznal človeka, ktorý neboli židom. V menšine žijúci prenasledovaný národ sa utieka do vlastnej kultúry. Je to sebaobrana. V predškolskom veku, v piatich rokoch, poznáme knihu Genesis, v šiestich rokoch všetkých päť kníh Mojžišových a knihu Jozue s Rašiho komentárom. V siedmych rokoch vieme preložiť každú vetu z hebrejčiny do aramejčiny alebo naopak. Táto náboženská výchova ma sprevádzala počas celého života až do dnešného dňa v láske a úcte k Písmu svätému a svetovej literatúre.

V roku 1948 bol založený židovský štát. Odvtedy židovstvo zosilnelo a snáď by sa mohlo veriť, že už niet približovania sa ku kresťanstvu, že už niet obrátení. Ten Žid, ktorý sa obráti na kresťanskú vieru po založení Izraelského štátu iste to činí preto, lebo je presvědený o opravdivej ceste a je ochotný pre opravdivú vieru vystaviť sa rôznym ľažkostiam.

Ked som spoznal opravdivú tvár II. svetovej vojny, začal som nenávidieť kresťanstvo, ktoré som nepoznal. Videl som, že so založenými rukami hľadia na všetko čo sa odohráva v ich okolí a zostávajú ľahostajní. Mlčali, keď európskych židov odvážali na jatky, ale o pár rokov neskôr opäť mlčia, ked od roku 1972 do roku 1982 pred ich očami zavraždili 100 000 libanonských kresťanov.

Počas nemeckej okupácie Maďarska som veľmi velia mysel na židov, žijúcich v cárskom Rusku a počas španielskej inkvizície a vždy som hovoril, ako "ONI" velia trpeli. Nemysel som na to, že z toho "ONI" budeme "MY", že aj my prídeme na rad.

Za školy, kde sme boli spolu vychovávaní, jediný ja som sa vrátil z táboru smrti v Osvienčime. Všetci ostatní vošli tou istou bránou, ale zmizli v dýme komína krematoria. V období ghetta prvou obetou mesta bol katolícky starosta, ktorý neboli ochotný postaviť ghetto. Zaistili ho, mučili a deportovali. V meste sa udiali zaujímavé veci. My sme už nosili žlté hviezdy a boli také prípady, že páni - kresťania - nahlas zdravili neznámych židov alebo práve naopak, známi sa obracali k výkladom, aby nemuseli zdraviť známych židov.

V Osvienčime som po prvý raz spoznal kresťanstvo. Viac stoviek katolíckych kňazov zdieľalo so mnou rovnaký osud. Boli tam preto, lebo sa narodili ako židia alebo ako kresťania od židovských rodičov a starých rodičov. Teda z polovice alebo z troch štvrtín boli židia /neuveriteľná matematika 20. storočia/. Boli to celí ľudia. Ich chovanie ma privádzalo k uzáverom, že vedome trpia a niečo. Medzi nimi boli mnohí, ktorých deportovali za to, že im dokázali, že vo vidieckých kláštorech ukrývali a stravovali židovské deti. Mnohí z nich sa už nevrátili späť.

Posí som sovrátil do náslova zbombardovaného mesta a nenašiel som ani len ulicu, kde som sa narodil a bol vychovávaný. Nemal som tam čo hľadať. Jedného dňa som sa zastavil pred synagogou, pomodlil som sa s mutočnú modlitbou za židov celého mesta a odišiel do krajiny svojich predkov.

24 hodín po príchode do Izraela som so zbraňou v ruke bojoval proti Angličanom za vznikajúci židovský štát. Zdôrazňujem: proti Angličanom, a nie proti Arabom. Na to, aby vznikol židovský štát, museli najprv Angličania odísť. Viem o tom, že vodcovia židovských bojovníkov sa viackrát stretli s arabskými predstaviteľmi a žiadali ich o vytvorenie protianglického združenia, ale Arabi sa postavili na stranu anglického imperializmu. Keď Ben Gurion v máji 1948 vyhlásil vznik židovského štátu, napadlo nás päť arabských krajín, vyzbrojených anglickými zbraňami. V tú hodinu, keď hovoril Ben Gurion, bol som ranený v záhrade latrunsko-emauzského kláštora trapistov. Utvorenie izraelského štátu bolo poslaním národnoslobodzovacích jednotiek Palestíny. Jednotlivci tvrdia, že OSN darovalo Izrael židom. Ak je toto pravda, prečo sme my bojovali od jesene 1945 do jari 1949 takpovediac bez štatstva, zbraní a potravín?

V jeseni 1956 som sa zúčastnil druhej vojny Izraela o Sinajský poloostrov. Tu som bol ranený po druhý raz. Aj tátó vojna sa pre mňa skončila v nemocnici.

Dostali sme sa k roku 1962, ktorý bol rozhodujúci v mojom živote. Prežíval som náboženskú krízu. Začal som pochybovať o viere. Vzdialil som sa náboženstvu. A predsa je zaujímavé, že som sa neuberal k ateizmu alebo marxizmu, ale k Písmu svätému, k BIBLII. Toto ma zachránilo. Začal som čítať žalmy a prorokov - také state, ktoré som vedel naspamäť od svojho detsivá, ale teraz som v nich objavoval úplne nové veci. Kedy písali tieto texty? Istotne v dobe veľkých premen. Kto ich písal? Tí, ktorí poznali krízu. Ja som sa zmietal v náboženskej kríze a len tieto texty mi mohli dať odpoveď. V každom prorokovi žalme som objavil jednu konkrétnu osobu. V každej tú istú osobu. Našiel som aj údaje o jej živote, ako napr. Betlehem, pozemský pôvod, miesto narodenia, pašie a smrť. Čítajúc a zvažujúc tieto texty som spoznal, že sa jedná o Ježiša Nazarckého. Ale je možné, aby Izaiáš, ktorý žil 750 rokov pred Kristovým narodením, bol by písal o Ježišovi? A práve toto je to, čo sa prihodilo. Je to zázrak Biblie.

Takto som žil ďlhé mesiace so Starým zákonom v rukách, čítajúc ho a učiac sa. Boli tu zaujímavé a úspešné mesiace. Úspechom bolo, že sám, bez pomoci inej osoby, kresťana, bez zásahu kňaza alebo učiteľa, v Starom zákone som našiel Ježiša. A vtedy som chcel spoznať Nový zákon. Keď som po prvý raz vzal do rúk "tú knihu", mal som zaujímavý pocit. My židia nevezmeme do rúk Nový zákon, hoci to nie je zakázané, vedľ každého číta čo chce. Ale túto "cudziu knihu", túto "nepriateľskú knihu" židia sotva poznajú. Národ "knihy"- ktorý toľko čítal a písal, nepozná Nový zákon. Keby sme sa dnes spýtali mnohých profesorov jeruzalemských fakúlt a vzdelených ľudí, tak by pravdepodobne mnohí odpovedali, že "tú knihu" nepoznajú. Tak tomu bolo aj so mnou. Ale keď som po prvý raz vzal do rúk Nový zákon a začal ho čítať, veľmi ma prekvapili prvé verše prvého evanjelia, ktoré znejú takto: "Rodokmeň Ježiša Krista, syna Dávidovho, syna Abrahámovho..." Moje prekvapenie bolo veľké. Nevedel som, že Ježiš je synom Dávidovým a keď som neskôr denne čítal Nový zákon hanbil som sa, že nepoznám ten spis, ktorý má toľko spoločného so židovským národom.

Je ľažkým omyлом židovského národa a ešte ľažkým omyлом katolíckej cirkvi, že sa za 2000 rokov nepriblížili. Ba čo viac, vzdialili od seba druhých. Matúš vo svojom evanjeliu píše, že "Abrahám je vaším otcom". Ná to sa muselo čakať 2000 rokov, aby nás to priblížilo jeden k druhému.

Cely rok som deľme čítal a študoval Nový zákon a keď som si myšiel, že ho už dostatočne poznám, rozhodol som sa, že pôjdem a pohľadám Ježiša. Išiel som a našiel som.

Nový zákon som používal ako "cestovného sprievodcu" a odvtedy nikdy nevyjdem na ulicu bez tejto knihy. Svoju cestu som začal s Ježišom v Betleheme. Aký je to zázračný pocit zísť k jasličkám v bazi-like Narodenia. Často som sa tam vracal modliť sa. Takto som prešiel pešo celú Svätú zem s Novým zákonom v rukách. Evanjeliá ma presvedčili, že ja, ktorý som ani po mnichých rokoch neboli pokrstený, a k tomu Žid, ktorý som ešte nepatril k žiadnej cirkvi, začal som žiť podľa prikázaní Ježiša Krista.

Pochodil som Betlehem, Jeruzalem, Getsemani, cestu bolesti, Kalváriu, Nazaret, Nain, horu Tábor a pobrežie Genezaretského jazera, meter po metri, Kafarnaum, Magdalu a každú piad' zeme kadiaľ chodil On. Neskôr som prešiel cestu Márie z Nazaretu do Ain Karimu. Všetko čítajúc a učiac sa. Ani po rokoch som nenašiel v Písme svätom ani jeden omyl. Tí, ktorí Písmo písali, dôkladne poznali osoby a miesto. Toto môžem na mieru dosvedčiť.

Zvláštny radosťný pocit nepĺňa človeka, keď spí na brehu jazera, kde Ježiš povedal Šimonovi "Ty si Peter a budeš rybárom ľudí". Alebo sediet a učiť sa Písmo sväté tam, kde povedal reč na Hore alebo s týmto "sprievodcom" počnúdiť Olivovú horu.

Zvláštnou radosťou je počuť z jeho úst, čo povedal nám:

" - ja vám však hovorím, že ...
ja som chlieb ľudu...
ja som pravda...
ja som svetlo sveta...
ja som vzkriesenie a život...
Abba a ja sme jedno..."

Roky som precestoval spolu s Ježišom všetkými cestami. On bol veľkým cestovateľom a veľmi dobre vykročil. Od Neho som sa naučil cestovať. Bol som presiaknutý Ježišovimi slovami a jedného dňa som sa spýtal seba samého: je zradcom ten Žid, ktorý prijme Ježiša ako Mesiáša? Akého Mesiáša čaká môj národ? Koho predpovedá Izaiáš, Ezechiel, Micheáš, Zachariáš?

Je zradcom ten Žid, ktorý Ho nasleduje? Ježiš polemizoval s rabínmi v chráme, jeho prví nasledovníci boli židia,
židia boli jeho prví učenici,
židia boli apoštolovia,
židia boli evanjelisti
a tí, ktorí ho prichádzali počúvať z celej krajiny,
ktorí Ho videli na krízovej ceste,
ktorí videli ukrižovanie od začiatku do konca,
ktorí videli Ježišovo pohreb,
a židia to boli, ktorí ho videli po Zmŕtvychvstaní.

Kresťanstvo je pokračovaním židovstva, Nový a Starý zákon spolu tvoria Bibliu. Moja cesta do kresťanstva je prirodzená cesta, prirodzený priebeh. Na druhý deň som žiadal, aby ma pokrstili.

Na ceste hľadania som sa stretol so zaujímavými vecami. Izrael zaplavili rôzne vyznenia a sekty, o ktorých ani pri svojej dobrej výchove nemôžem hovoriť s úctou. Niekoľko "inteligentných" židov objavilo Ježiša a odvtedy oni sú jediní, ktorí majú v rukách spásu. Jeden mladý žid ázijského pôvodu objavil v Ježišovi zárobkovú činnosť. Hľadal a našiel styky v rôznych mestách Európy a Ameriky a keď tento mladý obchodník pokrstí Žida, dostane peknú sumu peňazí z Ameriky.

~~Už jeho spásom sa mu podarilo kúpiť celé rodiny, pokrstiť ich a peniaze si rozdeliť. Pravda, je to jednoduché? Tento mladý muž nemá žiadnu vieru a ani náboženské vedomosti. Tí, ktorých pokrstil, nedostali žiadnu náboženskú výchovu a nevedia kam patria. Ani nechcú nikam patriť. Tu ide o obchod. A Jeruzalem je ich plný. Nestydato pokračujú v obchodovaní s Ježišom.~~

Ja som sa prihlásil v jednom kláštore a rozprával sa s predstaveným. Či mi veríte alebo nie, tento rozhovor trval 15 rokov a predstavený neboli ochotný ma pokrstiť. Neviem, že by medzi Vatikánom a Izraelom bola uzavretá dohoda, podľa ktorej je Cirkev povinná nechať židov na pokoji, vyhýbať sa "prozelytizmu". Neverím, že o tom je niekde reč. Jednoducho som zaklopal na nesprávne miesto. Išlo o lenivého a kláštorného pohodlia sa zriecť nechcejúceho kňaza, ktorí si nechcel spôsobiť ľažkosti. Ale prihlásil som sa aj inde. Aj tam so mnou jednali podobne. Po mnohých rokoch som bol znova u toho istého predstaveného. V jeho kancelárii na štvrtom poschodi sa prihodilo nasledovné: cez veľké okno vidieť celý Jeruzalem, Olivovú horu, kuppolu baziliky Božieho Hrobu. A tento kňaz, ktorý tak isto ako ja veľmi dcibre vie, že ma môže pokrstiť v Jordáne alebo na brehu Galilejského jazera alebo na hociktorom svätom mieste bez toho, aby sa to dozvedeli fanatickí rabíni, tento kňaz mi ráznym hlasom povedal: "Ak sa chcete dať pokrstiť, chodte do cudziny!" A ja, ktorý som trpezlivým človekom, zvýšil sa mi pri týchto slovách krvný tlak a odpovedal som mu: Ja mám ísť do cudziny? Všetci cudzinci nech sa prídu pokrstiť sem, lebo v tomto meste sa zrcdila cirkev a toto je aspoň také sväté mesto ako Moskva alebo Washington.

Na radu niekolkých španielskych reholníkov som odcestoval do Španielska. Tri mesiace som býval v jednom starobylom kláštore, kým som nezložil skúšky z Holandského katechizmu. Potom ma pokrstili. Obrady boli skutočne slávnostné. Koncelebrovalo 12 kňazov, ako 12 kmeňov Izraela alebo ako proroci či apoštoli. Krstili ma a birmovali zároveň. Po slávnosti mi jeden opäť povedal: "Ty si sa narodil, aby si bol kňazom a tým musíš byť." Ja som odpovedal: "Áno!" Po mesiaci som už bol alumnom diecézneho seminára diecézy Palma de Malorca. Neskôr som prešiel do Katalánska a tam som pokračoval v štúdiach. Taktiež som ukončil štyri roky teológie. V Izraeli som patril k riatitelskej rade dôležitého podniku s vysokým platom. V evanjelii Ježiš však povedal: najprv všetko rozdaj chudobným, potom príď a nasleduj ma. Doslovne som to urobil a zriekol sa všetkého. Roky som bol v Španielsku, kde som žil z vlastného vrecka. Nemal som však ani toľko peňazí, aby som si kupoval knihy, nehovoriač o iných potrebných veciach. Hoci sa to hanbím povedať, doľahlala na mňa taká bieda, že z nedostatku finančných prostriedkov som nemohol úkončiť štúdiá. Pretože mi chýbali finančné prostriedky na posledný rok štúdia, nestal som sa katolíckym kňazom. Čo som mal robiť? Prijal som osud a vrátil som sa domov do Izraela.

Odytedy ma bolí duša. Prihodilo sa niečo také, čo sa nemalo stat. Ale stalo a novej skutočnosti sa treba pozrieť do tváre. Doma mnohí vedeli o "mojom hroznom hriechu". Keby som snáď išiel inde, napríklad do Francúzska, ale ja som šiel do inkvizičného Španielska, čím som sa stal odporným zradcom. Po mojom príchode domov každý deň a každú hodinu platím za svoj hriech. Opluli ma na ulici, urazili ma v obchode, kde som si bol kúpiť chlieb. Kým som spál, porozbíjali mi okná. Nehľadal som mučenictvo, nie som hrdinom, ale na jponíženejším služobníkom Ježiša. Po troch mesiacoch som urobil prirodzený krok človeka, verného svojej viere: prešiel som do protiútoka. Ale toto si ľiada vysvetliť. Začal som s diskrétnou prácou jedného osamoteného človeka. To čo nazývam protiútokom je KATECHIZÁCIA A EVANJELIZÁCIA. Roky cestujem z jedného mesta do druhého, z dediny do dediny. Počas

Už v roku 1980 som daroval viac ako tisíc Nových zákonov v piatich rečiach ľudinám s odlišným materinským jazykom. Boli takí, ktorí ho hodili do koša, ale boli aj takí, ktorí ma zavolali na rozhovor. Obdržal som tucty nražlivých listov a vyhrážok, ale aj listy dôstojné. Vo viačerých rečiach som viedol rozhovory so skupinami a mal som prednášky. Výsledok bol väčší ako som očakával. Na Vianoce roku 1981 sme sa zišli z celej krajiny na polnočnú svätú omšu v jednom malom kostolíku, ale po roku sme naplnili už väčší kostol. Vo Veľkom týždni roku 1983 prvý raz v dejinách odznela z úst zástupu krížová cesta po hebrejsky na Via Crucis a Via Dolorosis. Na čele šiel tichý, štyri roky teologie ukončiaci, 60-ročný človek. Učenik, priateľ a brat Ježišov.

Pracujem na troch frontoch: medzi židmi, medzi katolíkmi, žijúcimi v miešaných manželstvách, ktorí boli desiatky rokov v zdialení od svojej viery a medzi takými osobami, ktoré prišli do krajiny ako po-krstení katolíci, ale nikdy sa neprejavili, tajne chodili do spolo-čenstva, žili a žijú dvojity život. Je to cirkev katakomb- preto je silná! Nikdy som nikomu nič neslúbil, ale každému som povedal, že sa vystaví pohrdaniu a že môže aj stratiť svoje postavenie, že deťom budú robiť v škole nepríjemnosti.

V Izraeli sa nezaujímajú o to, v čo verí jeden občan, čo robí alebo kam chodí. Ale o to viac to zaujíma niektoré fanaticke osoby, ktoré osobne a na osobný popud sa môžu hocikedy a hocikde pomstiť. Nikdy nesmieme zabudnúť na to, že sme generácia po Osvienčime. Nás ľud nezabudne a nezabudne. Poštou som rozosielal viac tisíc výtlačkov dokumentu II. vatikánskeho koncilu "Nostra Aetate" v piatich rečiach. Mnohí ho zamietli slovami: "Nie to je otázkou, či nás cirkev oslobo-dí, ale to, či my oslobodíme Cirkev".

Moje postavenie bolo často ťažké. Vatikán ani po 36 rokoch neuznal Izrael ako štát. Toto neviem vysvetliť ani ja ani druhí. Väčšina vyznavačov židovského náboženstva, ktorí si prečítali dokument "Nostra Aetate" ho zamietli z toho dôvodu, že tam je reč o všetkých nekres-tanských náboženstvach. Židovské náboženstvo je jedno z mnohých. Ka-tolicka cirkev zo všetkých náboženských kníh prijala iba Starý zákon, prorokov, žalmu atď., napriek tomu v tomto dokumente židovstvo dali pod jednu strechu s ostatnými náboženstvami ako je budhizmus atď. Medzinárodný červený kríž nikdy neuznal Izrael, lebo táto krajina nepoužíva kríž, ale Medzinárodný červený kríž prijal za svojich čle-nov viaceré takých krajín, ktoré nepoužívajú kríž, ale arabský pol-mesiac či perzského alebo etiopského leva atď. Na toto nik nemá vy-svetlenie...

My židia sme prekliaty národ? Tento štát existuje 36 rokov, ale ešte sme nemali ani jeden pokojný deň. Moskva a Istanbúl sú cirkvi dôležitejšie než ľud Ježišov, než národ prorokov a žalmistov?

V jeden zimný februárový večer 1983 som zišiel z horného Nazareta na cestu, aby som autobusom odcestoval do Tíberu. Odrazu som zo zadu obdržal silnú ranu na pravé pleco. So silnou bolestou som sa otočil v tme a pozrel dozadu: jedna mladá žena s kusom železa stála za mnou a do tváre mi s nenávistou povedala jedno slovo: Osvienčim. Ranu mi uštedrila osoba, ktorá sa narodila po Osvienčime a uštedrila ju tomu, ktorý prežil Osvienčim. Porozumel som: úder nedala mne, ale nám. A táto rana sa bude ešte po stáročia opakováť.

Stojím tu v búrke, sám voči hrozným otázkam. Nežijem v Európe alebo v Amerike, ale chodím ulicami Jeruzalema a námestiami Tel Avivu a robím, čo synovia Cirkev cez stáročia zanedbali.

JEŽIŠ. On je najväčší a najzáverečnejší. Som 60-ročný mladík, zdravý športovec, ktorý sa naučil v ľažkých chvíľach bojovať za svoju vieru. Mám zvláštne kontakty s Ježišom. V šestdennej vojne v úzkych uličkách Gazy som bol ľažko ranený. Toto bola moja tretia vojna a moje tretie zranenie. Z tisícročných uličiek ma vyniesli na jedno námestie a helikoptérou dopravili do nemocnice v Beer Scheve. Pre vážnosť zranenia ma začali operovať už v helikoptére, potom po viaceru hodín pokračovali v nemocnici. Na druhý deň bolo na izbe kde som ležal lekárske konzílum asi desiatich lekárov na čele s profesorom, ktorý ma operoval. Tento človek bez sentimentalizmu povedal: "Ak niekedy odídete z tejto nemocnice, tak iba na vozíku, lebo do konca života zostanete mrázkom". V tom oka-ihu, keď to tento lekár vyslovil, ja som sa v posteli otočil. "Človeče" - skríkol na mňa lekár - "ved vy sa neviete pohnúť?!" "Ale viem, pán profesor, ako vidíte, viem sa aj otočiť!" - a otočil som sa po druhý raz v posteli.

Lekári nemohli vedieť, čo sa vo mne odohralo za posledných 24 hodín. Po zranení som nestratil večomie. Hoci som bol veľmi bledý, neustále som sa modlil k Ježišovi. Keď sa k Nemu modlím, takpovediac sa s Ním rozprávam. A viem, že je pri mne. A to ma napĺňa pocitom istoty. On bol prítomný a držal ma za ruku, keď známy chirurg vyslovil rozsudok, že mám byť chromý po celý ďalší život. Preto som sa dva razy v posteli otočil. Po mesiacoch liečenia som na vlastných nohách odchádzal z nemocnice, ako by sa nič nebolo stalo.

Ježiš učinil so mnou zázrak pred očami lekárov. Ale On robi zázraky všade a denno-denне. Ľudia si myslia, že On rodi zázraky iba v biblickej dobe. Ale práve tak ako vtedy, účinkuje i dnes. Je pravda, že dnes sa už nepíšu evanjeliá, ale On je prítomný a žije tu medzi nami.

Je hodné všetko pre Noho urobiť. Aj trpieť, nádzu trieť, len aby sme Mu mohli slúžiť. A jeho národ, ktorý Ho neprijal, teraz sa začína prebúdať a pohýbať sa k Nemu. Denno-denне viacerí nachádzajú pravdu a mnohí sa pohýbajú, aby dosiahli "cestu".

Ja pokračujem v tom, čo som začal pred štyrmi rokmi a vidím víťazstvo Ježiša. Som verný Jeho ľudu, ktorý je mojim národom. Som verný domovu, ktorý je mou, kam On príde druhý raz, aby tu bol medzi nami. Lebo On nepôjde do Washingtonu, ani do Madridu, ale sem do Jeruzalema. A malá čiastka národa je pripravená Ho prijať. Ale keď nešká, nie je to strata, leho zo dňa na deň nás bude viac, ktorí Ho očakávame.

"Maran Atha - Príď Páne!"

- o -

Ján Pavol II. "O jednote kresťanov"

.... Modlitba však nemôže byť účinná bez toho, čo Druhý vatikánsky koncil volá premenou srdca, obrátením. Všetci potrebujeme obrátenie, premenu srdca... Dekrét "O ekumenizme" hovorí tiež o svätosti života. Vzorom jednoty je totiž jednota v Najsvätejšej Trojici a len Najsvätejšia Trojica nám dá jednotu. Jednota a svatosť Cirkvi idú spolu. Ak sa usilujeme byť dobrými kresťanmi a pravými kresťanmi, potom jednota medzi nami by mala byť jeden z našich hlavných cieľov.

Ekumenizmus nechce dosiahnuť iba ľudské ciele, zahrnujúc i ciele akéhokoľvek politického druha. Ekumenizmus nie je zlučiteľný s prehliadaním náboženských hraníc, so zriedovaním obsahu vieri, ktorý sme prijali od apoštolov, alebo s priistením veriacich iného cirkevného spoločenstva bez rozdielu k Eucharistii, ktorá je nám vlastná. Iste nie je zlučiteľný ani s útočným prozelytizmom, ktorý ruší a uráža - neraz i nedôstojnými metódami - stupeň jednoty, ktorú cirkevné spoločenstvo už má... /V Belize, 9. marca 1983/

/Dokončenie na str. 37/.

- o -

MUDr. Pavol Strauss

PREČO SOM SA STAL KATOLÍKOM ?

Ľudský život je iba hľadaním - a to hľadaním hodnôt. Podľa toho, o aké hodnoty kto bojuje, možno ho samotného zhodnotiť. Podľa toho, čo hľadá, neraz možno uhádnuť i kto hľadá.

Začnenom tým, čím som mal končiť: Hľadal som - lebo mi vždy išlo o hodnoty duchovné a všeľudské - cestu, pravdu a život.

Videl som pred sebou cestu tohto sveta: a bol to všade iba zhon a surový boj. Tu zháňali hmotné statky z chorobnej túžby, z nena-sýtnosti, z nízkej vásnivej túžby a lásky k hmote, k mamonu a moci, tam ju zháňali až do vyčerpania z nevyhnutnosti, ale v každom prípade bol to zhon vyčerpávajúci človeka úplne, do ostatného dychu. A človek ostal prázdnym, neštastným. Videl som úžasnú sociálnu nespravodlivosť, vykorisťovanie človeka človekom, pri čom stroj, ktorý mal slúžiť ľuďom na zdokonalenie tovaru, na šetrenie ľudských sín a zvyšovanie životnej úrovne, slúžil jeho majiteľovi na to, aby ním držal v šachu požiadavky robotníka. Videl som ako vy všetci, že na jednej polovici zemegule hľadovali milióny a na druhej pálieli potraviny alebo ich hádzali do mora, aby sa držali a zdražovali ceny. Videl som, ako musia talenty umierať v sociálnej biede, ak ich náhoda nevynese, lebo tejto spoločnosti nejde a nešlo o dobrý výkon, ale o dobrý zárobok, ktorý sa z neho dá vytiažiť. Videl som všetky jaké formy triedneho boja, boj o chlieb a boj o miesta, boj o prvenstvo a boj o tržištia, boj národov, boj rás, boj jednotlivcov a más, boj a všade a stále boj, hmýrenie a morálku pralesa. Videl som, že v tomto svete myslí každý, že musí druhého zničiť, aby sám obstál.

A videl som smery a cesty, ktoré tvrdili, že chcú tento žalostný stav napraviť. Lebo aspon v tom sa zhodnú poctiví ľudia vo všetkých táborech, že svet je chorý a potrebuje lekára a liek. Ale všetky lieky sveta vyjdúvlastne na jedno: ten, kto je práve bez moci, chce si ju za každú cenu získať, lebo sa pokladá za jedine oprávneného, aby obnovil svet. Výsledok je, pravda, vždy ten istý, že sa len ľudia vystriedajú, zlo ostáva a nosí zakaždým len druhé meno.

Dva najpálčivešie problémy sveta: problém sociálny a problém mieru, najlepšie ukazujú, ako všetci doterajší "lekári" zlyhalí. Z jednej strany nie je riešením mravné ľudožrútstvo a z druhej strany nezaistí sa mier na bodánoch alebo na atomových zbraniach. Kde je puška, tam sa raz vystrelí a keď je niekde atomová bomba, tak raz vybuchne. A tí, čo to dnes robia, odsudzujú tých, čo to včera robili. A tento inferálny circulus vitiosus sa tiahne dejinami ostatných dvesto rokov.

V tomto zdivelom a zosurovelom svete som rástol tak ako každý z vás. Zo všetkých strán doliehali výzvy k boju - ale iba z jednej bolo počuť slová: Cogito cogitationes pacis, et non afflictionis -- mojou myšľou božia myšlienky pokoja a nie skazy. A tie hovorí katolícka Cirkev.

Hľadal som rovnosť a videl som, že jej na tomto svete nikde niesť, ani tam, kde o nej najviac hovoria. A zasa som videl, že len pred svätoštvárom v katolíckom kostole, pri prijímaní, sú všetci ľudia rovní.

Hľadal som spravodlivosť a videl som, že sa v tomto svete riadi viac alebo menej ostrými laktami. A zasa som ju našiel iba v tom, že svätá Cirkev privinie každého dobrej väčle k sebe.

Hľadal som svetovosť a videl som, že každý chce iné, a to svoje. A zasa to bola katolícka Cirkev, ktorej knaz slúžil na vlas tú istú omšu v rovníkovej Afrike, v parížskom Notre-Dame, ako na Aljaške misionár u Eskimákov, vysluhuoval tie isté sviatosti a ktorej veriaci boli všade spojení tou istou vierou.

Ako som už spomenul, mnohí vedia, že je svet chory. Aj ja som to bolestne pocíťoval a došiel som k takému premýšľaniu: Základ a bunka sveta je ľovek: všetko robí človek, čo sa robí; a všetko čo sa robí, robí sa pre človeka. Obnovovatelia sveta, tvorcovia dejín sa však onho starajú len natoliko, nakolko ho môžu použiť, využiť a zneužiť.

Menia sa politické a hospodárske systémy, menia sa štátne hranice, menia sa metódy vedenia vojen, mení sa technika: nové vlády a nadvlády, nové stroje, nové tanky, nové lietadlá, nové lode, nové strely - všetko sa mení, všetko je nové, len človek ostal takým, akým bol v predkultúrnom čase: dravým, bezochivým, sebeckým, nelútostným, zlým tvorom.

Všetky vonkajšie pokusy o obnovu sveta a zlepšenie pomerov sú teda fantasmagriami, kým sa človek systematicky nenezáne zlepšovať. A o to sa systematicky stará len svätá Cirkev, pomocou sputovania svedomia a svojich sviatosti: pokánia a Eucharistie. Len zdokonalený človek, ktorého dá Cirkev spoločnosti k dispozícii, obnoví tento svet. Kým si to neuvedomia a otvorené nevyhlásia páni v Spoločnosti národov, musia zbankrotovať všetky konferencie a každý koniec vojny bude len začiatkom prípravy na novú.

Toto je v hrubých rysoch vývoj mojich náhľadov na vonkajšiu cestu sveta.

Cesta môjho vnútra bol by životopis. Toho by som vás však rád ušetril. Ale niekolko poznámok musím spomenúť. Vyrástol som u svojho starého otca, lekára, cez prvú svetovú vojnu, v prostredí bezverectva. Náboženskej výchovy sa mi naczaj nedostalo. Čo som videl okolo seba boli prázdne, vnútra sa netýkajúce formality. Často ma však starý otec brával na návštevu ku svojmu dobrému známemu, gvardiánovi, do blízkeho františkánskeho kláštora. Aj iní knazi často chodievali k nemu. Mal som však tiež od mala vychovávatelku, svätú dušu, s ktorou som skoro denne chodieval do kostola. Táto moja prvá vychovávatelka, ktorá dodnes žije a je reholníca, iste najviac prispela k tomu svojimi modlitbami, že na dobrovitý Pán Boh povolal do sveta poznania.

Nijaká skutočná konverzia sa nedá vysvetliť len vonkajším alebo myšlienkovým, filozofickým a dogmatickým vývinom. Lebo vždy je predovšetkým dielom Ducha Svätého. Milosť sa nedá získať - iba obsiahnúť.

Prišli roky štúdia, literárnych ambícií a viery v revolučnú obnovu sveta. Cez tieto sa však tiahnu periody duševnej stiesnenosti, prázdnoty a svetabôlu, ktoré dnes chápem ako celkom oprávnené. Svoje tiesne a samotárske bôle som však často za štúdií v cudzine zaniesol do pološera katolíckych dómov a kaplniek, kde sa v tichom dumání rozchádzali. Boli to prvé, neartikulované modlitby duše. Za vojenskej služby som sa zoznámil s dôstojníkom, ktorý ma priviedol na štúdium indickej mystiky, z ktorej bol skok do mystiky katolíckej a už som ešte držal v rukách knihu svätého Jána z Kríža: "Temná noc".

Potom to už išlo rýchlosťou; zrejme Pán Boh vzal rážiu celkom do svojich rúk, lebo od tej doby, keď som oči duše dokorán otvoril, vždy som zazrel len Jeho dobrotu.

~~Život zdanlivo pozostáva iba z "náhod" no v úvodzovkách. "Náhodou" som sa zoznámil s rodinou, ktorá ma "náhodou" poučila o svätej omši a hneď ma aj zobraťa do kostola, kedy som prvý raz vedome sledoval svätú obet. Bolo to "náhodou" v deň nájdenia svätého Kríža a tito ľudia mi boli neskôršie i krstnými rodičmi.~~

Nechcem však odbočiť, lebo mám odpovedať na otázku, prečo som sa stal katolíkom a nie ako.

Preto teda, lebo milosťou Božou a štúdiom prišiel som k presvedčeniu, že len katolicizmus na slovo vzatý, je jedine schopný urobiť z človeka tvora, hodného toho mena, a zo sveta nie peklo, ale ozajstný svet. I okrem toho azda najmocnejšou pohnútkou mi bol príkladný život kresťanskej rodiny, podotýkan že konverzítiskej, neskôrších mojich krstných rodičov, kde som videl, čo znamená nasledovať Ježiša Krista v každodennom živote, v neustálej práci na sebe a v láske k bližnému, ku každému, sebazáporom, sebakritikou a znášaním krížov, až kým vlastnou obetou života potvrdili toto nasledovanie do poslednej litery, do posledného dychu, verní svojmu božskému vzoru.

Bohužiaľ, často je katolicizmus a katolíci dvoje. Katolicizmus, to je celok mystického Tela Kristovho. No katolíci sú často nie hodní toho mena. Pravda, všetko vyplýva z toho, že nepochopili, aká je to zodpovednosť byť katolíkom, to jest druhým Kristom. Ne pochopili, že katolíkom ešte nie je ten, kto má v rubrike matričného listu pod záhlavím náboženstvo napísaní: rím.-kat. Svoje katolíctvo si musíme v každom okamihu života zaslúžiť. Však stojíme vždy a všade zoči-voči večnosti. A tak si život vedome treba zaradiť: nikdy nie sme dosť poriadni, slušní, trpežliví, odpúšťajúci, vytrvalí, štedri, jemní a láskyplní, aby sme v prítonnosti Božej obstáli. Život katolíka má byť stálym snažením po zlepšení. Treba si uvedomiť, kolko možností k zdokonaleniu seba - a tým i sveta - má katolík. Katolík má väčšie možnosti než iný, dostal najviac, dostal tých desať talentov, iní dostali toho menej; ale beda tomu, kto bude zle hospodáriť a svoje možnosti rozhádže.

Bratia, len kto raz bol chorý, ten si vie vážiť zdravie! Často si zdraví ľudia svoje zdravie ani neuvedomujú, ani veľmi nevážia. Aký šťastný býva človek po tiažkej chorobe, keď vyviazol z pazúrov zániku a ako sa bojí choroby. I ja, ktorý som v Kristu uzdravený a len skrze Krista zdravý, volám k vám po svojom šťastí a prosím vás, aby ste nimi dvojmo boli skrze Boží dar vášho katolíctva! Akej milosti sa vám dostalo, že ste ešte nenarodení cez vaše zbožné a Pána Ježiša prijímajúce matky prišli do styku s Večnosťou. Aké šťastie, že ste v styku s knazmi, ktorí vás vedú cestou dve-tisícročného svetla, osvedčenou cestou dobra a blaha. Aké šťastie, že máte prístup k literatúre a predovšetkým, aké požehnanie pride na vás z vedomého, správneho a častého užitia sviatosti. Na katalíkoch je úžasná zodpovednosť; na nich a na ich dokonalosti visí spásu sveta. My sme brána, cez ktorú vždy znova a znova prichádza Kristus na svet. Očistujme sa neustále zo všetkého nízkeho, čo je v nás, lebo len tak, keď v nás bude miesto, vylúčením zla, vôjde do nás Kristus a skrze nás bude v tisícich formách chodiť po svete. A tak bude po cestách i tohto sveta kráčať Ten, ktorý sám je CESTOU.

Videl som pred sebou pravdu tohto sveta: a bola to usmievavá zloba, okrášlený podvod, zákerná láskavosť a zapáchajúca realita. Filozof Nietzsche píše vo svojom protikresťanskom diele "Antikrist": "Jediná poctivá veta z celého Evanjelia je Pilátova otázka: Čo je pravda?" A svet mu odpovedá tým istým podlým úškľabkom, ktorým ho on obšťastňoval svojím filozofickým kladivom: Pravda je to, čo mi

osob. A zdá sa podľa všetkého, že sa tejto náuky i v praktickom živote pridŕža. Výsledok toho je, že nakoľko má každý a každá skupina a trieda ľudí iné záujmy, má i každý z nich svoju špeciálnu pravdu a pravdičku, ktorú zubami-nechtami bráni nie však pre ľuďa samotnú, ale kvôli sebe. Teda koľko nemorálnosti - toľko takzvaných práv. Všetky strannícke kotrmelce sa volajú pravdami, kdejaké umelecké šarlatánstva sa volajú pravdami, slovom všetky možné výpary polohlúpých, polochorobných a polozločineckých mozgov nosia nálepku: pravda. Svetu tým však nie je pomožené, lebo veď vidíme, že jeho kára zabára sa vždy znova a znova do čím väčšieho blata a marasu.

Pravda má byť výrazom podstaty bytia, nemeniteľný kľúč poznania, pečať absolútnej.

Pravdu treba viac milovať než slobodu. Pravda je nadovšetko. Veď sám Kristus je pravdou. Pravda je to, čo je nad nami, pravda je našou vierou.

Pravda a sloboda sveta sa často križlikujú /vylučujú/. I pravda - a viera tohto sveta iba v tento svet sa nezhodnú. Pravá sloboda je i v putách slobodná, teda sloboda vnútorná; sloboda ducha je úplne v súhlase s absolútncou pravdou. Goethe piše: "Nie to nás robí slobodnými, že nad sebou nič neuznávame, ale práve to, že uznávame niečo, čo je nad nami".

Čo je pravdou? Zruvy medzi národnimi, ktorým sa neverí už v chvíľu podpisovania! Alebo sú pravdou záväzky ľudskosti, ktoré každý Šliape? Či sú pravdou politické orientácie, ktoré sa menia občas cez noc o 180 stupňov, alebo sú pravdou hospodárske, finančné relácie medzi osobami alebo štátom a osobami, ktoré sú vlastne len uzákoneným podvodom? Či sú pravdou vojny a popravy, koncentračné tábory a deportácie alebo všeobecné gangsterské mravy nášho veku? Či sú pravdou kyanovodíkové krematoria, alebo sú lepšou pravdou abortária? /prevédzanie potratov/. Či sú pravdou za každého režimu ináč sfalšované dejiny, alebo sú pravdou naťúkané zbytočnosti polchlúpých a alkoholizovaných kaviarenských pseudoliterátov? Či sú pravdou všetky tieto výmoženosť? A ony sú pravdou tchto sveta! Bo pravdou tohto sveta je lož, aj keď sedí v mocnom kresle a vozí sa na Pakarde /značka auta/ a podstatou jeho je klam, keď aj má ľudský a sociálny náter.

A ľudia, ktorí zostávajú tento svet, myslia si, že majú rozum, ktorý menujú trievnym, vyárendovaným pre seba. A nevidia, že ich rozumček je pokrivený, aj keď píšu stostránkové knihy a knižočky. A tito ľudia tvrdia a sa nazdávajú, že sa viera a trievy rozum neznášajú. Viera v Pravdu a hľadanie Pravdy. Zabúdajú zo svojej mušej perspektívy, že všetci veľkí tvorčí duchovia boli hlboko veriacimi hľadačmi Pravdy. Pravdy večnej. Lebo veľké dielo môže vzniknúť len zo zamerania na niečo najväčšie, a to je Večnosť, večná Pravda, Boh.

Čo ostáva teda hľadajúcej duši, než oprieť sa celou svojou podstatou o tú Pravdu, ktorá je od počiatku a ľuďu ostane do konca trvania vekov?

Čo je teda pravdou? Pravdou je, že Stvoriteľ ma do tohto sveta povela, tu ma zahrnuje svojou dobrotu a milosťou a v skúškach životných a ľažkostíach krížov mi dáva možnosť zavdačiť sa Mu a usilovať sa Mu pomôcť, cestou utrpenia; dobroto uvoľnenia výkupného sveta a raz sa vrátiť domov a rodičom nás všetkých.

Pravdou je, že KRISTUS je najväčší medzník dejín sveta, ktorý sa nijakými nariadeniami a nijakou nenávistou, nijakými knihami a filozofiami, teda ničím - nedá vymazať, je to skúšobný kameň, cez ktorý možno preskočiť do večnosti alebo sa on potknúť a v zmysle večnosti si rozbiť hlavu. Pravdou je, že jedinou mrvnou normou je Desatoro Božích prikázani a kym sa ľudia podľa nich nebudú riaďiť, sú všetky zákonnéky a advokátske a políciane výnmysly hádzaním hrachu o stenu. Pravdou je, že najhlbšou bášou je Zjavenie svätého Jána a všetka múdrost tohto sveta je daromná bez blahoslavenstiev. Pravdou najpravdivejšou je konečne, že KRISTUS svojím láskavým a láskou poraneným Srdcom zabúchal na brány neba, aby sa nám otvorili.

A videl som pred sebou život tohto sveta; a bola to špina, zločiny a mrvné násilie. Nechcem čierno-bielo kresliť, ako by len katolíci vlastnili správny život. Nie, už som naznačil, že mi práve katolíci vždy neulahčili cestu k milovaniu Boha. A mnoho dobrej vôle a pokusov je i v nekatolíckych radoch. Ale počstatu mystéria života zvládne iba katolicizmus!

Drahí bratia v Kristu! Slávny anglický konvertita a spisovateľ Benson raz napísal, že je ľahšie zúčtovať s milostou, než jej ostat verným.

Všetko vyúsťuje v život. Konverzia má tiež rub a líc: život vonkajší a život vnútorný. Oboje sa musí zmeniť a Kristom usmerniť.

Čo znamená konverzia navonok? Priatelia myslia na zradu- a odpadnú. Predstavení myslia na konkurenciu- a zhrubnú. Podajedni snujú intrígy. Vlastní katolíci, ktorým katolicizmus nie je ničím, hovoria o farizejstve a pretvárke. Dobrí katolíci sú rezervovaní a chladne vyčkávajú. Človek je naozaj ako znovanarodený, celkom sám, celkom opuštený. Sta pachola.

Tak skúša Pán od začiatku.

No duša reaguje: rada znesie opuštenosť, bo vie a cíti, že len v samote rastie duch modlitby a lásky, lebo keď nik neverí, že človek chce všetkých iba milovať, nezištne a bratsky, v tichu opuštenosti zbadá Kristovo dobrotnivé a láske rozpalené Srdce, v ktorom ostal kútik pre každého, i pre ňu. A tak namiesto roztrpčenosťi, namiesto žalôb a urážok človek naraz vie, že je to maličkosť za všetok ten doterajší život a žiada si ešte väčšie bolesti v prvotnom zápale. Začína zreorganizovanie života, ktoré spečíva v náboženských účincoch, ktoré sa v najlepšom prípade stretnú s odmietavosťou alebo výsmechom. Duša však býva odmenená mnohými neslýchanými slastami pri sviatostiach. Človek je stále až k slzám dojatý každou maličkosťou, ktorej by si iný ani nevšimol.

Koľkým šťastím je naplnená duša, keď zbadá čo len maličký pokrok. Človek by život strávil na kolenách.

Základom vnútorného života človeka, jeho bohatosti, životnosti a šťastia sú: modlitba, Eucharistia, pokora a obetavosť.

Žiť znamená modliť sa, totiž neustále si uvedomovať závislosť od Pána Boha a ďakovať Mu tým, že sa oňho úplne, všetkou silou svojho vnútra opierame.

Vrcholom života je realita eucharistická. Páter Bernadot napísal, že sme "eucharistiou spojení s Ježišom ako Jeho sväté človečenstvo je spojené so Slovom". Táto metafyzická skutočnosť je tak obšťastňujúcou, že keď ju čo len chvíľu intenzívne prežívame, je to hodné toľko, aby sme mesiac trpeli.

Najviac touto Božou intimitou sa stáva katolícky život taký plný a krásny. Lebo eucharistické spojenie je začiatkom večnej blaženosťi. Veď prijímame toho istého Boha, od ktorého máme ten istý život ako svätí v nebi. Oni Ho vlastnia nazeraním a my vierou. Prijímaním Ho vlastníme tak isto a jediná prekážka, aby sme Ho vlastnili ako blažení v nebi, sú naše hriechy a naša vlažnosť. Keby vymizli, spaľoval by nás ten istý žiar lásky a večného štastia".

Náboženstvo je láska k Bohu. Láska túži po najužšom spojení s milovaným. Pokora je úkon duše, ktorým v sebe samých ustúpime do úzadia a urobíme miesto pre vchádzajúceho Krista. Koná potom za nás a žije v nás sám Kristus. Všetko, čo nemá trvanie, čo sa pominie, nás neuspokojuje. Všetko okrem Boha sa pominie, pretože hľadáme takzvané večné hodnoty. Pretože však večnou hodnotou je Večnosť sama, totiž Boh, neuspokojuje nás nič tak ako spojenie s Ním, ktoré nám slúbuje slovami: "Kto je moje telo a pije moju krv, ostáva vo mne a ja v ňom". A to je pravý život; lebo ten nekončí nijakou guľkou alebo atomovou bombou; tou sa azda len utuží.

Hovorí sa, že Krista mnohí nasledujú až na Tábor, na horu oslávenia, ale máloktoří na Kalváriu. No toto nasledovanie do konca, do ostatných konzekvencií, je však praktickou podstatou kresťanstva. Zabudnúť na seba, necháť sa stranou, a ísť za Ním. Lebo veď nieto vzkriesenia bez Kalvárie.

Katolicizmus nie je vecou, ktorá sa dá odbaviť životom za teplou pecou. Musí obstatť pred každou brutalitou života a nie tak, že by sa jej čeliť rovnakou surovosťou. Nie, opľuvaní a zbití, ubiedení a opovrhovaní musíme vždycky zostať v postoji Ježišovom, ktorý sa modlil za svojich katov. Tajomstvo zla a ľudskej zloby ináč nepre môžeme. Milovať, keby sme mysleli, že už musíme začať nenávidieť, odpúštať, keby sme už skoro odsudzovali. Lásku dávať i vlastnému katovi. Lebo keď nestaci naša láska k tomu, aby milovala človeka, akože postačí na lásku večného Boha?

Tieto krásy a možnosti katolíckeho života ma k nemu priviedli, drahí bratia.

Tak teda môžem vlastne končiť tým, čím som začal; pretože som našiel Ježiša Krista, našiel som i Cestu i Pravdu i Život.

A keby som bol všetko stratil - ako sa mi v živote i naozaj temer stalo - ale Jeho som našiel, môžem povedať, že som sa stal štastným. Dal by náš dobrotný Pán Boh, aby som si svojím ďalším životom zaslúžil všetku milosť, ktorou ma obdarúval, aby som raz smel predstúpiť pred Jeho tvár a poprosiť Ho slovami svätého Chrysostoma, ktoré použil o Apoštolovi národov, o večné spočinutie v Jeho Božskom Srdci: "Cor Pauli, Cor Christi - Srdce Pavlovo je Srdcom Kristovým".

Pavol Strauss je slovenským lekárom, pochádzajúcim zo židovskej rodiny. Je tiež literárne činný. Roku 1948 vydal knihu "Mozaika nádeje", v ktorej opisuje aj svoju konverziu ku katolicizmu.

"Ekumenizmus je záväzok, vyplývajúci z evanjelia a musíme ho chápať a uvádzat v skutoč len s evanjeliovým duchom a prestredekami, zodpovedajúcimi pravde evanjelia, ktoré sme všetci dostali od Krista". /Ján Pavol II. o jednote kresťanov v Belize, 9. marca 1983./

Janez J E N K O

M A R I A A M O H A M E D Á N I .

Ked' rozprávame o ekumenickom hnutí, podnietenom Druhým vatikánskym koncilom, bude dobre povedať pári slov aj o Márii v náboženstve mohamedánskom, muslimanskom, moslimskom.

Koncil doslovne hovorí :

"Cirkev sa s úctou díva aj na moslimov, ktorí sa klaňajú jedinému, živému, jestvujúcemu, milosrdnému a všemohúcemu Bohu, Stvoriteľovi neba i zeme, ktorý prehovoril k ľuďom. Jeho ustanoveniam, a to aj skrytým, usilujú sa podrobniť z celého srdca, ako sa podriadil Bohu Abrahám, na ktorého sa islamska viera rada odvoláva. Ježiša sice neuznávajú za Boha, ale si ho ctia ako proroka. Uctievajú si aj jeho panenskú Matku Máriu a zavše ju aj nábožne vzývajú. Okrem toho očakávajú súdny deň, keď Boh dá odplatu všetkým zmŕtvychstalým ľuďom. Popri tom majú v úcte mravný život a uctievajú Boha najmä modlitbou, almužou a pôstom.

Ali v priebehu vekov vznikli medzi kresťanmi a muslimami mnohé rozbroje a nepriateľstvá, tento svätý cirkevný snem vyzýva všetkých, aby zabudli na to, čo bolo a pestovali úprimné vzájomné porozumenie a spoločne chránili a zveľađovali u všetkých ľudí sociálnu spravočlivosť, mravné hodnoty, mier a slobodu". /NA 3/.

Roku 1970 mal kultúrny pracovník, bývalý muslimanský minister Fuad Kabaši v Tripolise prednášku. Poslucháčkami učenčho literáta a vynikajúceho znalca orientálnych kultúr boli katolícke sestričky z Tripolisu.

Kabaši rozprával o Kristovej postave v koráne, ťa využil príležitosť a rozhovoril sa aj o plodnej spolupráci medzi muslimami a kresťanmi. Pripomienul dobrého pápeža Jána, ktorý vyzýval všímať si víctu muslimov, ktorí kladú veľký dôraz na prítomnosť Boha vo svete. Podľa Kabašiho je potrebné, aby sa dve najkrajšie a najlepšie náboženstvá sveta, kresťanstvo a islám, dali do dialógu. Je to výzva zblížiť sa v tom, čo je v nich pekného, dobrého, tvořivého.

Odlúčenie, podľa Kabašiho, treba pripisovať daktoriom historickým okolnostiam, ktoré prekazili, aby sa tieto dve veľké rieky spojili a objali celý svet. Za Mohamedových čias sa muslimi modlili k Bohu za víťazstvo kresťanských zbraní nad pohanmi. Aj dnes treba spoločne bojovať proti ateizmu a idolom moderného sveta. Korán hovorí viac o Kristovi ako o Mohamedovi. Islam je veľkým spojencom kresťanstva. Vznikol v mladom národe, v národe arabskom, aby zachoval najlepšie hodnoty, ktoré utvorilo kresťanstvo.

Na zblížení, dodáva Kabaši, má spolupracovať najmä katolícka Cirkev ako staršia sestra. Súčasná civilizácia sa nazýva kresťanskou. Postava Krista, obsiahnutá v koráne, pomáha aj muslimom veriť v Boha. Najmä koniec pozemského Kristovho života učí muslimov, ako treba znášať utrpenie. Boh pomáha človekovi v jeho najťažších chvíľach. Ježišov obraz je pre islam združom viery a optimizmu.

V koráne sa spomína Kristus v pätnásťich rozličných hlavách /surách/. Vznešenými slovami sa tu hovorí aj o Márii. Korán ju nazýva silnou a vernou ženou, ktorá si zachovala panenstvo ako vyvolená spomedzi žien. Muslimanské ženy ju ešte i dnes nazývajú "Našou Paňou Miriam".

Korán hovorí, že Ježiš Kristus-prišiel potvrdiť Starý zákon a Mohamed zasa Nový zákon. Krestania bohužiaľ neboli verní svojej vieri a preto si zasluhujú výčitku: Nežili ste podľa evanjelia. Nebudete na správnej ceste, kým neprijmete Písma a evanjelium, ktoré vám dal váš Boh.

Skupina španielskych karmelitánok sa na svojej ceste po Palestíne zastavila aj v Bejrúte v Libanone. Pri prehliadke mesta vošli do veľkej budovy, o ktorej si mysleli, že je to kostol v románskom slohu.

Medzi musulmanni, ktorí sa tu zišli na spoločnú modlitbu, nastal rozruch. Ale ich ulema ich ubezpečil: "Budte pokojní. Tieto ženy nie sú ako iné ženy. Sú sväté a obliekajú sa ako Miriam".

Potom sa obrátil k sestričkám a povedal: "Na vašu poctu si dovolím prečítať z korána dakolko úryvkov, kde sa hovorí a oslavuje Miriam, Ježišova Matka". - A tak duchovné dcóry svätej Terézie prvýkrát v živote čuli, čo hovorí korán o Panne Márii. Všetci sledovali čítanie s veľkou pozornosťou a úctivosťou. Na konci ulema dodal: "Naše drahé návštevníčky počuli, čo hovorí naša posvätná kniha. Teraz vás prosím, povedzte nám zasa vy, ako si uctievate Miriam".

Medzi musulmanni sa prejavil záujem a napäť očakávanie. Karmelitánky na záver týchto nečakančích a nepripraveného stretnutia zaspievali Združenie Mariá. Krestania a musulmani sa stretli a porozumeli v mene Pannej Márie.

Arab Abd-El-Jalil, veľký znalec islamu, vo svojej knihe Mariánska úcta v islam hovorí, že musulmani si uctievajú v Márii matku proroka /Ježiša/, ktorý vystúpil ešte pred Mohamedom.

Nečudo teda, že sochu fatimskej Madony na jej púti Afrikou a Áziou nadšene a vrúcne pozdravovali aj musulmani. Úcta k Panne Márii je miestom pre plodný dialog s islamským svetom.

Jeden indický maharadža dal Panne Márii k dispozícii slona a ľavu, ktoré prenášali jej sochu z mesta do mesta. V muslimskej dedine blízko Bombay prijali sochu so spevom a tancom. Jedno indické dievčatko napísalo rodičom do Bombay: "Keď vás príde navštíviť Veľká Matka, prineste chorú sestričku. Proste ju, aby ju uzdravila. Mária je Matka všetkých a ponáha všetkým, ktorí ju vzývajú".

Mozambický biskup Dias Nogueira pri príležitosti 50. výročia fatimských zjavení poslal okružný list aj musulmanom svojej diecézy. Spomenul návštevy mnohých muslimov, tešil sa zo stretnutí, ktoré zblížujú muslimov a kresťanov a odvolával sa na Panu Máriu, ktorá sa vyše 30-krát sponína v koráne. A svoj list zakončil slovami: "Kresťanský biskup sa obracia na vás, nie aby sa vás pokúšal obrátiť. Žiada vás len, aby ste ostali verní láske k jedinému Bohu a aby ste si uctievali blahoslavenú Panu".

V decembri 1970 /Osservatore Romano, 21.-22. decembra/ navštívili Svätého Otca predstaviteľa Najvyššej muslimskej rady na čele s generálnym sekretárom Tewfikom Oweidom.

V blízkosti Efezu - mesta, kde bol roku 431 veľký koncil, ktorý vyhlásil za článok viery božské materstvo Pannej Márie - stojí kaplnka, nazvaná Panaya Kapulu /Dom Pannej/. Na svojej ceste do Turecka sa tu zastavil aj Pavol VI. Táto kaplnka je cielom katolíckych i muslimských púť. Otec De Bonis, rehoľník zo spoločnosti, ktorú založil Charles de Foucauld, vo svojej knihe Mariánske spomienky píše, že počet pútnikov v posledných rokoch stále rastie. Z 20 tisíc vystúpil na 70 tisíc. V roku 1969 ich bolo 130 tisíc.

V posledných siedmich rokoch tu zaregistrovali asi 70 zázračných uzdravení. Desiatu uzdravení boli musulmani.

Čím viac kresťanov sem príde z celého sveta v pravom pútnickom rúchu, a nielen v turistickom, tým viac bude z Panaya Kapulu vyžarovať Máriina sláva a jej svetlo ožiari aj muslimanský svet. Panaya Kapulu sa stane ekumenickým stredom kresťanov a muslimanov.

Kiež Božia Prozreteleňnosť dožičí, aby Pannu Máriu stále väčšmi poznávali a milovali aj v Oriente, aby mohla získavať duše Ježišovi.

Per Mariam ad Jesum ! - Skrze Máriu k Ježišovi!

Janez Jenko: Mária v našej dobe. V knihe: Ty si náť dobratívá, 2.vydanie, Rím, SÚSCM, 1986.

- o -
Modlila sa a trpela za zjednotenie kresťanov.

9. novembra 1976 zomrela sestra Mária Gerarda FOLTÁNOVÁ, ktorá sa narodila roku 1915 vo Veľkých Uherciach na Slovensku. Ako mladé dievča vstúpila do rehole Notre Dame- Kanoničiek svätého Augustína v belgickom kláštore le Roule v Bruseli. O niekoľko rokov neskôr odišla do Verrières pri Paríži, odkiaľ ju preložili do St. Michel. Tu ochorela. Nádor na hlave jej v posledných mesiacoch života spôsobil stratu zraku a nemohla ani rozprávať, hoci bola pri jasnom vedomí. Odovzdanosť, ktorou sa v chorobe vyznačovala, bola odpovedou Panny Márie na jej každodennú modlitbu, ktorú si sama zložila. Sedem rokov choroby prezila v Epinal a považovala ju za "službu". Svoje modlitby a utrpenia obetovala za zjednotenie kresťanov.

Modlitba sestry Foltánovej :

"Prichádzam k tebe, milosrdná Božia Matka a utiekam sa k tebe s dôverou malého dieťaťa, ktoré hľadá útočište v náručí svojej matky. Otvor mi svoje náručie, poskytni mi vo svojom Srdeci útulok, povedz mi to milé slovo: 'Neboj sa, budem tvojou ochranou, za teba sa budem prihovárať, budem tvojou útechou.'

Príď, Panna Mária s dobratívou, ktorou sa vždy vyznačuješ, navštív ma v mojom utrpení. Príď a vlej mi viac odvahy, príď a prines mi milosť Pána Ježiša.

Mária, tvoje meno je mojej duši balzamom. Aké milé je tvoje meno, Panna Mária! Bud mi potechou a posilou v úzkostiach, ktoré ma čakajú v budúcnosti. Želám si, aby tvoje meno a poklony hodné meno Pána Ježa boli posledné, ktoré vyslovím na tejto zemi."

/Z francúzskeho obežníka od sestry Olgy/.

- o -

Slová na zamyslenie :

- S odvahou, ak je spravodlivá, sa všade vyhráva. /Beethoven/.
- Čo možno dosiahnuť dobrým slovom, netreba vymáhat násilím. /Cervantes/
- Osamelyj je ten, kto nemá priateľa. Priateľ je polovicou duše. /Sv. Augustín/
- Prívetivosť a zdvorilosť je dobre uložený kapitál, ktorý nás stojí tak málo a predsa prináša také bohaté úroky.
- Ak chceme viac žiť, musíme viac odpúštať. /La Harpe/
- Na mnohé veci sa neodvažujeme nie preto, že sú ťažké, ale preto sú ťažké, že sa na ne neodvažujeme. /Seneca/

- o -

Milan Jurčo

K R E S T A N

Rim. 8, 19.

Ten,
ktorý poznal seba,
šedú beznádejnosť,
zúfalú marnosť bez Boha
a s Ním žitia plnosť,

ten,
ktorý videl život,
tvár jeho pravú,
žiť v nom a nepodľahol
veľkej noci davu,

ten, ktorý nie je pokrytec,
prizná sa k pádu,
nehľadá svoju svätošť,
povie o sebe pravdu,

ten,
ktorý si literu neváži,
vždy len ducha hľadá,
neklane sa veľkým hríechom,
keď malým začína zrada,

ten,
ktorý nežije sväto,
kde ho vidia známi,
ale pred živým Bohom,
pred Jeho očami,

ten,
ktorý poznal pravdu,
že Bohu sa sláva,
nie vždy, nie často,
ale náležedky vzdáva,

ten,
ktorý prázdnym zvykom,
Buhu sa nevysmieva,
ale v pravom význame slova
hovorí, modlí sa a spieva,

ten,
ktorý doma skryte
za iných sa modlí
v pokore, v čistote srdca,
nie raz, ale vždy,

ten,
ktorý ide sám,
keď nechceli ísť druhí,
za to ich však nesúdi
a nikdy neviní,

ten,
ktorý za Božiu vec
zodpovednosť vzal,
i keď všetci utiekli,
on vždy pevne stál,

ten,
ktorý zaprel seba,
s Kristom na križ ſiel,
vyvolený od Noho
konečný našiel cieľ,

brat môj,
ten muž je svetlo sveta,
požehnanie zeme.
S ním stoluje náš Pán!
Jeho meno sväté je:
K r e s t a n !

Zo zbierky skladieb "Jazyk spieva
o tvojom slove", vydala Cirkev
bratská na Slovensku roku 1975
v Cirkevnom nakladateľstve v Bra-
tislave.